

18
(1336)-son
4-may
2018

Xabar

ERURSEN SHOH, AGAR OGOHSEN SEN
AGAR OGOHSEN SEN, SHOHSEN SEN

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI AXBOROT TEXNOLOGIYALARI VA KOMMUNIKATSIYALARINI RIVOJLANTIRISH VAZIRLIGI NASHRI

1992-yil martdan chiqa boshlagan www.xabar.uz

УШБУ

СОНДА:

ИККИ МАМЛАКАТ – БИТТА ТАРИХ

Ўзбекистон ва Туркия ўртасидаги муносабатларда мутлақо янги саҳифа очилмоқда **2-бет**

ОЛМАЛИҚДАГИ ЭНГ ГАВЖУМ ХОНАДОН

Бу ерда концлагер собиқ асираси Елизавета ШИЛЛЕР истиқомат қилади **3-бет**

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ИТ-ОТРАСЛИ

Конференция #MITCROADMAP2018 пройдёт в Ташкенте **6-бет**

СОҒ ТАНДА — СОҒЛОМ АҚЛ

Кам йўқуликнинг зарари йўқми? **10-бет**

АЛОҚА ОЛАМИДА

Смартфонлар бозорида нега пасайиш? **12-бет**

ДАВРА СУХБАТИ

Меҳнат муҳофазаси бўйича энг яхши корхона қайси? **15-бет**

ЭНГ ОММАЛАШГАН АМАЛИЙ ТИЗИМЛАР

Ўзнет

	Android	45%
	Windows	35,7
	iOS	9,5%
	Java JVM	4,1%
	Бошқалар	5,7%

7-бет ▶

КРИПТОВАЛЮТА

Яширин майнинг ва ундан ҳимояланиш усуллари

Охириги вақтда ушбу мавзу кўп тилга олинаётгани сабаб, сиз рақамли валюталар (ёки криптовалюталар) ҳақида озми-кўпми хабардорсиз. Кўпчилик дўконларда тўловлар биткоинларда қабул қилинмаса-да, криптовалюталар рақамли

дунёда ўзининг мустақкам ўрнига эга бўлиб улгургани бор ҳақиқат. Ушбу мақоламизда рақамли валюталар билан боғлиқ барчани хавотирга солаётган яширин майнинг ва криптожекинг (cryptojacking) мавзуини кўриб чиқамиз.

Криптожекинг нима?

Агар криптовалюталар мавзуини ўрганган бўлсангиз, уларни ҳисоблаш қуввати орқали қўлга киритиш мумкинлигидан хабардорсиз. Ушбу жараён майнинг (mining) деб ата-

лади, бизнинг тилда "рақамли валютага эришиш, топиш ёки қўлга киритиш" маъносини билдиради. Мақоламизда ушбу иборалардан матндаги маъно келиб чиқишига қараб фойдаланамиз.

4-бет ▶

▶ НАЗОРАТ

КОМПЮТЕР КИМНИНГ ФОЙДАСИГА АЛДАЙДИ

ёхуд биллингдаги "хато"лар қачон тугайди?

Мобил алоқа бизнинг энг яқин ҳамроҳимиз. Унинг кўнгилдагидек ишлаши учун замонавий қурилмалар харид қиламиз, хизмат ҳақини олдиндан тўлаб қўямиз. Қани эди коммунал тўловларга ҳам шу тариқа ёндашсак. Майли, мавзудан чалгимайлик.

Мобил алоқа операторларининг хилма-хил тариф режалари, турли интернет пакетлари ва бонуслари мавжуд. ОАВдаги жозибador рекламалар улардан фойдаланиш иштиёқингизни оширади.

Улар айтгандек, замонавий хизматдан фойдаланиш учун "энг арзон" тўловларни амалга ошириб, мобил тармоққа уландик ҳам дейлик, энди, ракета ёки суперкар тезлигидаги алоқа ва интернетга эга бўламизми?

7-бет ▶

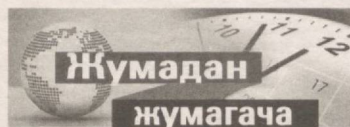
▶ РЕКЛАМА

ALSKOM
SUG'URTA KOMPANIYASI
СТРАХОВАЯ КОМПАНИЯ

ЯККА ТАРТИБДАГИ
БАХТСИЗ
ХОДИСАЛАРДАН
СУҒУРТА

(371) 147 11 00

Хизматлар ширкати таъин

ИККИ МАМЛАКАТ — БИТТА ТАРИХ

“Туркия Ўзбекистон мустақиллигини илктан олган, мамлакатимиз билан биринчилардан бўлиб дипломатик алоқа ўрнатган давлатдир. Бундан 26 йил муқаддам, 1992 йил 4 мартда мамлакатларимиз ўртасида расмий дипломатик муносабатлар бошланган эди.”

➤ Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 26 апрел куни “Обод қишлоқ” дастурини амалга оширишни самарали ташкил этиш билан боғлиқ масалалар ва бу борадаги энг муҳим вазифаларга бағишланган видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

➤ Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 27 апрел куни Покистон Ислам Республикасининг Куруқликдаги қўшинлар кўмондони, генерал-лейтенант Қамар Жовид Бажва бошчилигидаги делегацияни қабул қилди. Учрашувда икки томонлама ўзаро манфаатли алоқалар, жумладан, сийёсий, савдо-иқтисодий, инвестициявий, транспорт-коммуникация ва бошқа соҳаларга оид ҳамкорлик масалалари юзасидан фикр алмашилди.

➤ Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг таклифига биноан Туркия Республикаси Президенти Режеп Таййип Эрдоғон 2018 йил 29 апрел — 1 май кунлари давлат ташрифи билан мамлакатимизда бўлди. Ташриф доирасида Туркия Президенти Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қўшма мажлисида сўзга чиқди. Президентлар Ўзбекистон ва Туркиянинг етакчи банклари, компания ва фирмалари раҳбарларининг қўшма бизнес форумида ҳам иштирок этишди. Ўзбекистон — Туркия музокаралари якунида Президентлар икки томонлама муносабатларнинг жорий ҳолати ва уни жадал ривожлантириш масалалари ақс этган Қўшма баёнотни имзолашди. Туркия делегацияси Бухоро шаҳрида ҳам бўлди.

➤ Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев жойларда амалга оширилаётган бунёдкорлик ишлари, олиб борилаётган ислохотлар жараёни, йирик лойиҳалар билан танишиш ва халқ билан мулоқот қилиш мақсадида 2-3 май кунлари Наманган вилоятида бўлди.

➤ Жорий йилнинг 1 май куни Олий Мажлис Қонуничилик палатасида “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонуничилик палатасининг Регламенти тўғрисида”ги ва “Парламент назорати тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонунарига мувофиқ “Хукумат соати” ўтказилди.

➤ Нью-Йоркда Ўзбекистон ва Афғонистоннинг БМТ ҳузуридаги доимий ваколатхоналари томонидан “Тинчлик жараёни, хавфсизлик соҳасида ҳамкорлик ва минтақавий шериклик” мавзусидаги Афғонистон бўйича Тошкент халқаро конференцияси декларацияси Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 72-сессияси ҳамда Хавфсизлик Кенгашининг расмий ҳужжати сифатида тарқатилди.

Давлатимиз раҳбари Ш.Мирзиёев таклифи билан Туркия Республикаси Президенти Режеп Таййип Эрдоғон жорий йилнинг 29 апрел — 1 май кунлари Ўзбекистонда давлат ташрифи билан меҳмон бўлди.

Тарихи бир бўлган икки қардош давлат — Ўзбекистон ва Туркия ўртасида муносабатларнинг сўнгги пайтларда яна ривожланаётгани, маълум бир ориликда объектив ва субъектив сабаблар билан анча заифлашган алоқалар яна тикланаётгани қувонарли ҳол.

Зеро, Туркия Ўзбекистон мустақиллигини илктан олган, мамлакатимиз билан биринчилардан бўлиб дипломатик алоқа ўрнатган давлатдир. Бундан 26 йил муқаддам, 1992 йил 4 мартда мамлакатларимиз ўртасида расмий дипломатик муносабатлар бошланган эди.

Ўзбекистон ва Туркия ҳамкорлиги икки томон учун ҳам манфаатли. Чунки мамлакатимизнинг бозори, тобора эркинлашаётган иқтисодиёти, қулай инвестициявий муҳити Туркияни қизиқтиради. Ушбу мамлакатнинг ривожланган саноати, транспорт коммуникациялари, денгиз йўллари, қишлоқ хўжалиги ва туризм салоҳияти Ўзбекистонга фойда келтиради.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Ташқи ишлар вазирлиги ва мамлакатимизнинг хорижий давлатлардаги элчихоналари фаолиятига бағишланган йиғилишдаги нутқида: “Бизнинг асосий иқтисодий ҳамкорларимиз бўлган Марказий Осиё мамлакатлари, Россия, Хитой, АҚШ,

Жанубий Корея, Япония, Туркия ва Европанинг етакчи давлатларига алоқиди эътибор қаратиш зарур” деб айтган эди.

Дарҳақиқат, Туркия Ўзбекистоннинг муҳим савдо шерикларидан биридир. 2016 йилда ўзаро савдо ҳажми 1,2 млрд. АҚШ доллари ташкил этган бўлса, 2017 йилда 25 фоизга ошиб 1,5 млрд. АҚШ долларига етди. Мамлакатимизда Туркиянинг 500га яқин фирмалари ва компаниялари фаолият юритмоқда. 2017 йилнинг ўзига юртимизда ушбу мамлакат сармояси иштирокида 20дан ортиқ корхона ташкил этилди, 53 компаниянинг ваколатхоналари аккредитация қилинди.

Туркия Республикаси Президенти Режеп Таййип Эрдоғоннинг юртимизга давлат ташрифи давомида ўта самарали кечган олий даражадаги учрашув ва мулоқотлар якунида Ўзбекистон ва Туркия ўртасидаги ҳамкорликнинг турли соҳаларидаги, жумладан, савдо, саноат, банк-молия, инвестиция, туризм, юк ташиш, соғлиқни сақлаш, кадрлар тайёрлаш, муҳофаа ва бошқа соҳалардаги ҳамкорликни ривожлантиришга доир 24та ҳужжат имзоланди.

Шунингдек, Туркия Президенти Олий Мажлисга ҳам ташриф буюрди ҳамда палаталарнинг қўшма йиғилишида иштирок этиб, нутқ сўзлади. Бундай хурмат, албатта, давлатларимизнинг парламентларо ҳамкорлик борасидаги фаолиятини ўзаро манфаатли ва амалий ташқи сийёсатни таъминлаш билан ҳамроҳанг тарзда олиб борилишига мустақкам замин бўлиб хизмат қилади.

Шуни қувонч билан таъкидлаш лозимки, сўнгги йилларда Ўзбекистон ва Туркия давлатлари раҳбарларининг сийёсий ироласи ва қатъияти туфайли мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларда мутлақо янги саҳифа очилмоқда.

Айниқса, Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Туркия Республикасига ўтган йилги ташрифи доирасида эришилган салмоқли келишувларни, Туркияда давлатимиз раҳбарига кўрсатилган юксак ҳурмат ва эътиборни Ўзбекистон парламенти аъзолари мамнуният билан ёлга олишади.

Биз, Ўзбекистон парламенти аъзолари давлатларимизнинг ривожланиб ва мустақамланиб бораётган икки томонлама дўстона алоқаларини доимо қўллаб-қувватлаймиз. Икки қардош давлат раҳбарларининг стратегик ҳамкорликни янада чуқурлаштириш борасидаги саъй-ҳаракатларини юксак қадрайимиз.

Хулоса қилиб айтганда, давлатимиз раҳбарининг Туркияга ва Туркия Президентининг юртимизга ташрифлари мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларнинг янги тарихига асос солди ва икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорликнинг муҳим истикболларини белгилаб берди. Имзоланган ҳужжатлар ва эришилган келишувлар икки давлат муносабатлари ва қардош халқлар дўстлигини ҳар томонлама мустақамлашга хизмат қилиши шубҳасиз.

Шухрат ШАРАФУТДИНОВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонуничилик палатаси депутати

ОЛМАЛИҚДАГИ ЭНГ ГАВЖУМ ХОНАДОН

Бу ерда концлагер собиқ асираси Елизавета ШИЛЛЕР истиқомат қилади

Уруш... Бор-йўғи тўрт ҳарфдан иборат бу совуқ сўз замирида душман ўқидан ҳалок бўлган минглаб аскарлар фарёди, уларнинг ота-онаси ва бева аёллари нодаси, етим қолган миллионлаб болалар охи ётади. Машъум Иккинчи жаҳон урушида ҳам шундай бўлди. Немис фашистлари хиёнаткорона бостириб кирган собиқ Иттифоқ мамлакатларида урушга яроқли эркакларнинг бари қўлига қурол олиб, жангга кирдилар.

Украинадаги вилоятлардан бирида истиқомат қилаётган Елизавета Шиллернинг пешонасига ҳам уруш машаққатлари, асирликнинг чидаш қийин бўлган қийинчиликлари ёзилган экан. Фашистлар у яшаётган қишлоқни аввалига остин-устун қилишди. Сўнгра катталарни алоҳида, болаларни эса алоҳида қийноқхоналарга жойлашди.

— У кунларни биз кўрдик, бошқалар кўрмасин, — дейди “Ўзбекистон почтаси” АЖ Тошкент филиали Олмалик туманлараро почта алоқаси боғламасининг 5-алоқа бўлимида 30 йилдан ортиқ хат ташувчилик қилган уруш фахрийси Елизавета Шиллер. — Ушанда жуда ёш эдим. Концлагердаги қийинчиликлар, фашистларнинг қонхўрликлари, бир бурда нонга эр борган ночор кунларимиз ҳамон тушларимга кириб чиқади. Ота-онамни эса бошқа кўрмадим.

Суратда: Елизавета Шиллер (уртала) ҳамкасблари — хат ташувчи Елена Рыбалкина ҳамда цех касабакўми раиси Нозима Баратоваларга болалик хотираларини сўзлаб бермоқда.

Урушдан сўнг бизни озод этишди. Бир неча йил Россия Федерацияси қишлоқларида яшадим. Сўнгра Ўзбекистонга келдим. Аввалига турли ишларда ишладим. 1975 йилдан эса хат ташувчилик қила бошладим.

Мен одамлари самимий ва меҳрибон шундай жаннатмонанд юртга келиб қолганимдан ниҳоятда бахтиёрман. Бу ерда мен ўзбеклар билан ҳамфикрликда, иттифоқликда яшадим, меҳнат қилдим. Уттиз йил давомида

халқимизга хизмат қилиб, обрў-эътибор топдим, ҳурмат қозондим. 2005 йилдан пенсияда бўлсам-да, ҳамон ҳамкасбларим билан биргаман. Нафақат қадрдон ишхонамдагилар, балки Олмалик шаҳридаги бошқа турли ташкилотлар, нодавлат-нотижорат муассасаларидан ҳам одамлар тез-тез келиб, аҳволимдан хабардор бўлишади. Байрам кунлари-ку, эшигимдан одам узилмайди. Энг муҳими, биз уруш ва меҳнат фахрийла-

ри ҳукуратимиз диққат-эътибори, ардоғидамиз.

Елизавета Михайловнанинг гапларида жон бор. Ҳақиқатан ҳам республикамиз ҳукумати Иккинчи жаҳон уруши иштироки ва но-гиронлари, фронт ортида меҳнат қилган фахрийлар, фашизм концлагери собиқ асирлари ҳақида ҳамisha қайғуриб келади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг жорий йил 28 апрелдаги 317-қарорига кўра, Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари, фашизм концлагерларининг вояга етмаган собиқ асирлари, Ленинград блокадаси пайтида ишлаган фуқароларга ҳар ой бепул озиқ-овқат маҳсулотлари ва кийим-кечак, шахсий гигиена воситалари берилши ҳақидаги қарори ана шу ғамхўрликнинг ёрқин ифодасидир.

Мазкур қарор Елизавета Михайловна ҳамда фарзанд, набираларини беҳад хурсанд қилиб юборди. Дарвоқе, Елизавета Шиллернинг уч нафар фарзанди, олти нафар набираси бор. Улар ҳамма вақт онахон атрофида парвона, оқ ювиб-оқ тарашади. Онахон эса нафақат улар, балки ҳузурига келаётганларнинг барчасига узоқ умр, мустаҳкам соғлиқ, юртимизга тинчлик-хотиржамлик тилайди.

Муборак МИРКАМОЛОВА,
“Хабар” мухбири

Элу юртга садоқат билан хизмат қилишдан ҳам кўра буюк саодат йўқ.

ҚУТЛУҒ САНА ҚАДРИ

Орадан йиллар, асрлар ўтади. Бироқ, эрқарвар инсониятнинг Иккинчи жаҳон урушида фашизм устидан қозонган оламшумул ғалабаси авлодлар қалбида тобад яшайверади. Бундан роппа-роса 19 йил аввал 9 май санасининг юртимизда Хотира ва Қадрлаш кuni сифатида эълон қилинганлиги эса ўтганлар хотирасини улуглаш, тирикларнинг қадрига етиш сингари олижаноб фазилатлар қайта буй кўрсатгани далилидир.

Уруш ва меҳнат фахрийлари, кенг жамоатчилик вакиллари иштирокида бу йилги қутлуғ сана арафасида жойларда ўтказиб келинаётган турли учрашув, давра суҳбатлари ва бошқа тадбирларда халқимизнинг оғир уруш йилларидаги матонати ва жасорати, фронт ортидаги машаққатли меҳнати хусусида сўз юритилмоқда. Ҳозирда ҳаёт бўлган собиқ фронтчи ота-боболаримиз ҳолидан хабар олиниб, уларга эзгу тилаклар билдирилмоқда, совга-саломлар улашилмоқда. Президентимизнинг бу йилги муборак санани юқори савияда ўтказишга қаратилган қарори ижроси таъминланяпти.

Бухоро вилояти “Матбуот тарқатувчи” шўъба корхонасида сана муносабати билан ташкиллаштирилган меҳнат фахрийлари билан юзма-юз мулоқот чоғида соҳада узоқ йиллар давомида фаолият кўрсатиб, бугунги кунда қариллик гаштини суратётган бир гуруҳ фахрийларга самимий тилаклар билдирилди, уларга озиқ-овқат маҳсулотлари ва совга-саломлар улашилди. Учрашувда сўзга чиққан корхона раҳбари Чориқул Ражабов тўпланганларни муборак сана муносабати билан самимий табриклар экан, отахон ва онахонларга ўзининг энг эзгу тилакларини билдирди. Тадбирда ҳозир бўлганлар соҳа фидойилари Ф.Илйосова, М.Тиллаева сингари ҳамкасбларининг порлоқ хотирасини ҳурмат билан ёдга олдилар.

— Шўъба корхонада 30 йил фаолият кўрсатдим, — дейди 70 ёшли Раҳматилло ота Тиллаев. — Умр йўлдошим Марзия Тиллаеванинг ҳам тизимдаги муваффақиятларда ҳиссаси бор. Биз — меҳнат фахрийларига кўрсатиб келинаётган доимий эътибордан бениҳоя миннатдоримиз.

Корхонада ишлаганлардан 33 нафари ҳозирда нафақада бўлиб, улардан Раҳматилло Тиллаев,

Суратда: Тадбирдан лавҳа.

Солиҳа Мирзаева, Ораста Нейматова, Рўзихол Тогаева, Ҳамроқул Султонов ва бошқа бир қатор отахон ва онахонлар ўзларининг иш тажрибаларини ёшларга ўргатиб келишаётир. Шўъба корхона ва унинг шаҳар, туманлардаги филиалларида 111 нафар ходим изчил фаолият билан банд. Бугунги кунда корхонада масъул вазифаларда ишлаб келаётган Отабек Абидов, Дилшод Рўзиқулов,

Феруза Раҳмонова каби ёшлар табаррук ёшдаги соҳа фахрийлари изидан бориб, уларнинг маслаҳат ва ўғитларига амал қилган ҳолда ўзларига топширилган вазифаларни сидқидилдан бажаришмоқда. Зотан, элу юртга салоқат билан хизмат қилишдан ҳам кўра буюк саодат йўқ.

Асқар ИСТАМОВ,
“Хабар”нинг
Бухоро вилоятидаги мухбири

КРИПТОВАЛЮТАЛАР

Яширин майнинг ва ундан ҳимояланиш усуллари

◀1-бет.

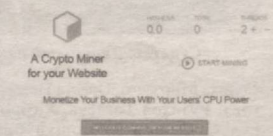
Криптовалюталарни қўлга киритиш калити бўлиб, муайян математик масалаларни ечиш ҳисобланганлиги боис, майнерлар имкон қадар максимал даражадаги ҳисоблаш қувватидан фойдаланишга интиладилар. Одатда, бу ускуналар тузилмасининг апгрейди (замонавий талабларга мос келтириш) билан ёки майнинг учун мўлжалланган махсус компьютерларни (mining rigs деб аталади) харид қилиш билан боғлиқ бўлади.

Бироқ криптовалюталарга эришишнинг яна бир бошқа ёмон йўли ҳам бор, яъни бошқа фойдаланувчиларнинг процессорларидан, улар беҳабар бўлган ҳолда, фойдаланиш. Ушбу усул асосида хуж амалга оширилган компютер ва серверларда майнинг учун дастурий таъминот жойлаштириш ҳаракати ётади. Ушбу дастурий таъминот юқтирилган компютер ёки сайт фойдаланувчилари процессорининг ҳисоблаш қувватидан рақамли валютани яширин йўл билан қўлга киритиш учун фойдаланади. Хўш, криптожекинг нима ва бу схемада у қандай ўрин эгаллайди?

Криптожекинг (cryptojacking) ёки яширин майнинг бу қонунбузарлар майнер-дастури ўрнатиш орқали маълум бир сайт фойдаланувчилари процессорларини яширинча ишлатиш жараёнидир.

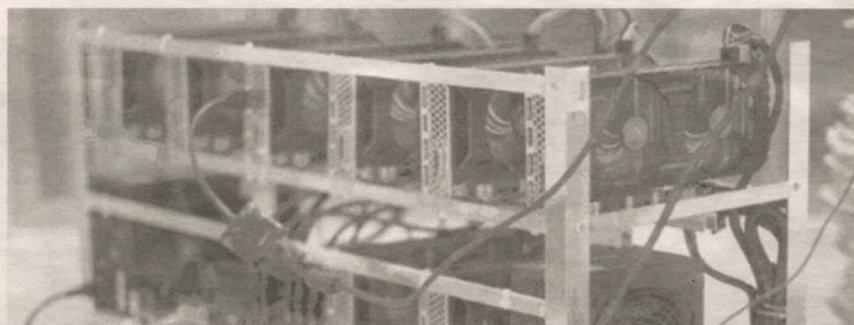
Яширин майнинг қандай ишлайди?

Бутун жараён сайтта JavaScript коди кўринишида майнер юкланишидан бошланади. Ушбу файлни сайт эгасининг ўзи ёки сайтни бузиб қирган кибержирноятчи жойлаштириши мумкин. Фойдаланувчи майнер жойлаштирилган сайтта қирган заҳоти JavaScript-файли ишга тушади ва рақамли валютани қўлга киритиш учун сайт фойдаланувчининг компютери қувватидан фойдалана бошлайди. Скриптан майнинг учун назоратсиз фойдаланиш зарар келтириши мумкин, чунки фойдаланувчининг компютерига қўшимча зўриқиш юкланади. Бу камида ускуна ишининг секинлашувига, максимал ҳолатда эса процессорнинг қизиб кетишига, компютернинг қотиб, тўсатдан ўчиб қолишига ёки ҳатто баъзи қурилмаларнинг шикастланишига олиб келади.

2-расм. Сайтга майнинг учун таниқил бўлган "Coinhive" скриптини ўрнатиш бўйича таклиф намунаси.

Яширин майнинг тушунчаси ўз ичига фойдаланувчининг розилигисиз ва огоҳлан-тирилишсиз сайт унинг

1-расм. Майнинг учун фойдаланиладиган ускуна намунаси.

ресурсларидан фойдаланиши-ни билдиради.

Фойдаланувчини, унинг процессори криптовалюта қўлга киритиш учун ишлатилаётгани ҳақида огоҳлантирувчи, унга ўз ҳисобидан майнинг амалга оширилишидан воз кечиш имкониятини берувчи ҳамда қўлга киритиш жараёнини ишга тушириш эвазига муайян стимул таклиф қилувчи хизмат кўрсатиш фаолияти криптожекинг ҳисобланмайди. Мисол тариқасида, майнинг учун таниқил бўлган "Coinhive" скриптини кўриб чиқамиз.

У веб-усталарига ва сайт эгаларига, кейинчалик ўз сайтга ўрнатиши мумкин бўлган, скрипт-майнерни яратишга имкон беради, у орқали фойдаланувчиларга бепул ёки ўйин валютаси эвазига контентга кириш рухсати берилади. Ушбу усуллар қонуний ҳисобланади. Бироқ, қонунбузарлар ҳам орқала қолаётганлари йўқ, улар ҳам ўз ниятлари йўлида "Coinhive"дан фойдаланишлари мумкин.

Яширин майнинг ёки криптожекинг мисоли сифатида дунёдаги энг йирик BitTorrent-индексатори ва "The Pirate Bay" ("Қароқчилар кўрфаз") ни келтириш мумкин. Ушбу сайтлар криптовалюталар майнинг ҳисобига ўз сайтларида реклама кўрсатишдан воз кечишган. Ушбу усуллар фойдаланувчилар томонидан анчагина норозиликлар туғилишига олиб келди.

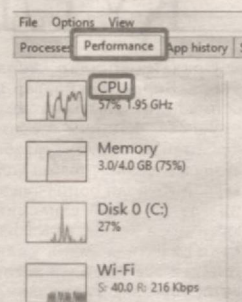
Ундан ҳимояланиш усуллари

Агар сайт эгаси майнинг учун скриптан қонун доира-сида фойдаланса, бундай скрипт мавжудлиги ҳақида огоҳлан-тирилмасиз, шунингдек, сизга ресурсга қирган вақтингда рақамли валютани қўлга киритишдан воз кечиш имконияти ҳам берилади. Бироқ, агар фойдаланувчилар ҳисобидан амалга ошириладиган майнингнинг ноқонуний усуллари ҳақида гап кетса, у ҳолда ҳисобингиздаги криптовалюта-ни яширин тарзда қўлга киритишларидан ҳимояланишда ёрдам берадиган баъзи усуллар мавжудлигидан хабардор бўли-шингиз лозим.

Майнерни оддий воситалар ёрдамида идентификация қиламиз

Яширин майнер ўрнатилган сайтта кирганингизда, компютерингиз ресурслари рақамли валютани қилириб топиш учун сарфланади. Шу сабабли, ёвуз ният-ли шахслар ресурсига кири-лганда, компютерингизда зўриқиш юзага келади. Агар у ёки бу сайтта кирганингизда процессорнинг ноодатий фаолигини кузатсан-гиз, билингки, бу криптожекинг бўлиши мумкин.

Ресурслар истеъмолини амалий тизимга ўрнатилган воситалар ёр-дамида текширса бўлади. Масалан, "Windows" тизимларида CPU қан-чалик юкланганлигини кўришингиз мумкин, бунинг учун Ctrl + Shift + ESC тугмаларини бирданига босиш, сўнг "Performance" илова-сига ўтиш лозим.

3-расм. Процессордан фойдаланиш индикатори.

Баъзан процессордан фойдаланиши текшириш ҳам керак бўлмай қолади, чунки сиз бунинг процессорининг керакли ҳарорати таъминлаб турувчи вентиляторларнинг меъёридан ҳам тезроқ айланишидан билиб ола-сиз. Қайд этиб ўтиш керакки, процес-сор ресурсларининг истеъмо-ли ҳар доим ҳам майнинг учун мўлжалланган яширин скриптандалолат бермайди. Дейлик, агар компютерингизнинг унумдорлиги етарли даражада бўлмаса ва за-монавий веб-технологиялар ёр-дамида тасвирланган дизайннинг кўп сонли график элементлари мавжуд бўлган сайтта кирсангиз, бу ҳолат ушбу "ғўзалликни" тас-

вирлаб беришга уринаётган процес-сорнинг фаолигини меъёрдан ор-тиқ ошириб юборди. Бироқ, процес-сорингизда жиддий юкла-нишни оддий матнли мақолада сезиб қолсангиз, бу сайтда яши-рин майнер мавжудлигидан белги ҳисобланади.

Зарарли скриптини блоклаймиз

Криптожекинг сайтга ўрнати-лган скрипт орқали ишлашини ҳисобга олган ҳолда унинг юкла-нишини чекласа бўлади. Буни AdBlock каби рекламани блокло-вичи тўлиқ уддалаши мумкин. Бундан ташқари, AntiMinerга ўхшаш мах-сус плагинлар ҳам мавжуд, уларнинг мақсади — майнинг учун мўл-жалланган скриптарни иш-ни тўхтатиш. Шунингдек Anti-WebMiner каби ечимларни ҳам тавсия қилиш мум-кин, у ёвуз ниятларни амалга оширишга йўналтирилган JavaScript-код иш-ни блоклайди.

Хулоса

Энди сизда криптожекинг ўзи-ла нимани акс эттириши тўғрисида базавий маълумот бор. Шу билан бирга, ҳисобингиздаги рақамли валютани яширин тарзда қўлга киритишга қарши қандай чоралар қўлланиши лозимлигини кўриб чиқдик. Албатта, бундан-да мурак-каб сценарийлар ҳам мавжуд, ма-салан, Word ҳужжатлари ичидаги майнинг — қонунбузарлар ҳам ривожланиб боради. Ҳар қандай ҳолатда, яширин майнерлар ҳат-то YouTubeдаги реклама ва Googleдан тақдим қилинган DoubleClick ре-клама хизматида аниқланганда ҳам буларни эътиборга олиб, эҳтиёт ва сергак бўлмоқ зарур.

Кибержирноятчиларнинг ри-вожланиш тенденцияси бироз хавотирга солмоқда, чунки ақин-дагина улар илова эпиганидан сўнг ҳам майнингни амалга оши-риш усулини кашф этдилар. Мобил қурилмалар эгалари ҳам майнерлардан эҳтиёт бўлиши зарур, чунки "Android"даги смартфонларнинг жисмонан йўқ қилинганлик ҳолатлари руй бер-ган. Бироқ, бу ҳақида кейинги мақолаларимизда сўз юрита-миз.

Шохрух РАҲМАТ,
Ахборот хавфсизлиги ва жамоат тартибни таъминлаш-га қўмаклашиш маркази департаменти бошлиги

“UNICON.UZ” ДУК ЖАМОАСИ

Соҳа фидойиларини
КАСБ БАЙРАМЛАРИ
билан муборакбод этади.

Эзгу мақсадларингизни
амалга оширишда Сизларга
куч-қувват ва омад тилаймиз!

ЭЛЕКТРОМАГНИТ МОСЛАШУВ МАРКАЗИ ЖАМОАСИ

Барча ҳамкасбларини
лқинлашётган

АЛОҚАЧИЛАР КУНИ
билан қизгин табриклайди.

Азиз ҳамкасблар!
Тинчлик, сиҳат-саломатлик,
оилавий бахт доимо
ҳамроҳингиз бўлсин!

“ЎЗАЛОҚАКОНСАЛТИНГ” МЧЖ ЖАМОАСИ

Юртимиз алоқачиларини
касб байрамлари —
АЛОҚАЧИЛАР КУНИ
билан қутлайди.

Ўтаётган ҳар бир лаҳза
ҳаётингиз мазмунига айлансин!

UIC “O‘ZIMPEKSALOQA” МЧЖ ЖАМОАСИ

Бетакрор Ўзбекистон
заминида меҳнат қилаётган
барча алоқачиларни
КАСБ БАЙРАМЛАРИ
билан табриклайди.

Меҳнатларингиз роҳатини
кўриб юринг, азизлар!

Перспективы развития ИТ-отрасли, ИТ-образования, взаимодействие государства и бизнеса

22 мая | Университет ИНХА в Ташкенте

Конференция #MITCROADMAP2018 пройдёт в Ташкенте

22 мая 2018 года в Университете ИНХА в Ташкенте (корпус Б) состоится конференция Министерства по развитию информационных технологий и коммуникаций Узбекистана #MITCROADMAP2018.

В соответствии с Указом Президента Республики Узбекистан от 19 февраля 2018 года «О ме-

рах по дальнейшему совершенствованию сферы информационных технологий и коммуникаций» была утверждена «Дорожная карта» по кардинальному совершенствованию системы информационных технологий и коммуникаций на 2018-2019 годы. В этой связи, на конференции #MITCROADMAP2018

будут обсуждены проблемы и перспективы развития ИТ-отрасли, тенденции развития ИТ-образования, взаимодействие государства и бизнеса.

Время проведения конференции: 09:00 – 13:00

Более подробно на сайте конференции <http://mitc.uz/ru/conference/index>

Проверь своё знание родного языка на акции Diktant.uz

Есть уникальная возможность проверить знание узбекского языка, написав диктант. Акцию проводит Университет узбекского языка и литературы имени Алишера Навои, «Единый интегратор UZINFOCOM» и МВССО совместно с другими вузами.

Акция проводится 11 мая в 15:00, надо прийти по указанным местам и написать диктант под диктовку преподавателей. После проверки результаты всех работ будут опубликованы.

Для участия в акции необходимо зарегистрироваться на сайте <http://Diktant.uz> — достаточно указать имя, фамилию и номер мобильного телефона.

Места проведения акции:

— Ташкентский государственный университет узбекского языка и литературы;

— Институт культуры и искусств Узбекистана

— Ташкентский институт текстильной и лёгкой промышленности;

— Ташкентский педагогический университет имени Низами;

— Ташкентский университет информационных технологий;

— Государственный университет мировых языков Узбекистана;

— Самаркандский государственный университет;

— Андижанский государственный университет;

— Каршинский государственный университет;

— Термезский государственный университет.

Писать диктант можно как на кириллице, так и на латинице.

Charity and Donation: БЫТЬ ДОБРЕЕ К ОКРУЖАЮЩИМ НЕСЛОЖНО

По инициативе Мининфокома и Университета ИНХА в г. Ташкенте студенты вуза и ученики Специализированной школы по углубленному изучению предметов направления информационно-коммуникационных технологий имени Мухаммада ал-Хоразми провели благотворительную акцию «Charity and Donation».

Акция организована в целях формирования у молодежи стремления проявлять доброту к окружающим и оказания поддержки детям с особыми потребностями, а также помочь им найти свой путь в жизни.

Участники акции посетили один из домов милосердия Ташкента. Студенты и ученики подготовили для воспитанников этого дома интересную программу, провели мастер-класс по созданию оригами и аппликаций для детей с особыми потребностями, организовали красочное костюмированное шоу.

Детям были переданы различного рода материалы для развития у детей мелкой моторики рук.

9 МАЯ – ДЕНЬ ПАМЯТИ И ПОЧЕСТЕЙ

БЫТЬ ДОСТОЙНЫМИ ПРЕДКАМ

Как во всей стране в нашей области проводятся встречи с ветеранами войны и труда и много другие культурные, духовно-просветительские мероприятия посвященные к Дню памяти и почестей.

В частности, в нашем центре развернута выставка, посвященная к этой знаменательной дате. На ней представлены хранящиеся в богатом фонде библиотеки газеты и журналы, литературные произведения 1941-1945 годов, служившие подлинно боевого духа солдат, боровшихся в годы Второй мировой, также книги и статьи современных поэтов, писателей и публицистов рассказывающие о героизме и мужестве нашего народа во время этой войны.

Выставка, напоминает о самоотверженных сражениях и о героизме доблестных сынов узбекской земли против фашизма, о судьбах людей, мужественно противостоявших бедствиям войны. Как отмечают посетители, эта выставка дает им достоверную информацию о войне, ставшей в истории человечества самой ужасной и кровопролитной, унёсшей жизни миллионов людей и повлёкшей за собой потерю и разруху, представителей молодого поколения призывает дорожить мирной жизнью и быть достойными наших предков, которые отдали свою жизнь за наше счастливое будущее.

Ёркиной ЖУМАНИЕЗОВА,
заведующая сектором читального зала Хорезмского областного ИБЦ

ТРЕНИНГ

ПОВЫШАЯ КВАЛИФИКАЦИЮ

В UZMOBILE прошел стартовый тренинг, направленный на развитие навыков эффективных продаж и обслуживания клиентов. Слушателями стали операторы Службы поддержки абонентов.

Первыми они стали потому, что именно специалисты Колл-центра стоят на фронтальной линии между компанией и ее клиентами, именно они формируют первое впечатление, отвечая на телефонные звонки пользователей. Соответственно развитие навыков эффективных продаж и обслуживания клиентов является важной составляющей стратегии внутреннего обучения.

В ходе двухдневного тренинга корпоративные тренеры Зафар Тиллабаев и Михаил Вишняков поделились с участниками своими знаниями и экспертизой в области эффективных продаж и обслуживания клиентов, рассказали о между-

народном и локальном опыте и лучших практиках эффективного обслуживания клиентов.

В процессе обучения царил невероятно теплая и комфортная атмосфера, а главное – это новые знания и навыки, которые помогут сотрудникам, занимающимся обслуживанием клиентов, делать свою работу лучше, эффективно работать над повышением лояльности клиентов.

КОМПЮТЕР КИМНИНГ ФОЙДАСИГА АЛДАЙДИ ёхуд биллингдаги “хато”лар қачон тугайди?

◀1-бет.

Бизнингча бунга ҳали бор. Реклама ва ҳаёт ўртасидаги тафовут — катта.

Сабаби, мутахассис сифатида ўзимиз дуч келаётган ҳолатлар шунини тасдиқлапти.

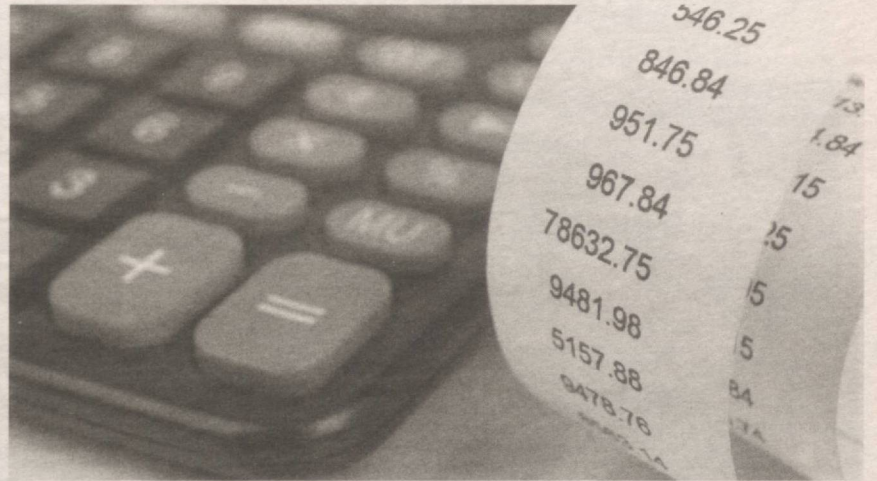
Биласиз, мобил компаниялардаги ҳисоб-китоблар компьютер дастурлари (биз уни махсус биллинг тизимлари деймиз) орқали амалга ошади. Бу ҳар қандай мижозни хотиржам қилади. Сабаби, компьютер алдамайди. Олдий калкулятордан мисол, унда 2+2 амали ҳар қандай ҳолда 4 чиқади. Лекин, калкулятор билан компьютер ўртасида катта фарқ бор. Шунинг учунми компьютерни аллақачон ЭҲМ деб атамай қўйганмиз.

Шуни биллингки, мазкур биллинг тизимларида ҳам хатоликлар учрайди. Улар ҳам янглишди. Лекин, ҳеч қачон сизнинг фойдангизга эмас, ўз эгасининг фойдасига!

Билса — ҳазил, билмаса — чин деганидек, хатога йўл қўйса ҳам фақат компания фойдасига хато қилади?!

Келинг, гапни исботи билан давом эттирайлик. Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари соҳасида назорат бўйича давлат инспекциясининг Наманган вилояти ҳудудий бўлинмасига жорий йилнинг ўтган даврида мобил телефон рақами ҳисобига етарли миқдорда пул тушириганига қарамасдан ишламаётганлиги юзасидан кўплаб мурожаатлар келиб тушди. Таассуфки, аксарият мурожаатлар кўриб чиқилганида айнан компанияларнинг биллинг тизимидаги хатоликлар туфайли абонентлар мобил алоқа хизматларидан узилиб қолгани маълум бўлди.

Хусусан, 2018 йил 3 январ куни Наманган вилояти Янгиқўрғон туманида яшовчи Баҳодир Олимов (исм-фамилияси ўзгартирилган) ҳисобидан маблағ ечиб олинганлигига қарамасдан, уч кундан бери “UMS” компанияси мобил алоқа хизматларини кўрсатмаётганлигидан норози бўлиб мурожаат қилган. Мурожаатни ўрганиш жараёнида алоқа хизматлари учун мурожаат этувчи ҳисобидан 2018 йил 2 январ куни маблағ ечиб олинганлиги ва “Gar Bor!” тариф режасига асосан 444 дақиқа чи-

қиш қўнғироқлари учун ҳамда 50 Мб интернет-трафиғи тақдим этилиши керак бўлса-да, биллинг тизимидаги хатолик туфайли ушбу дақиқа ва трафиклар тақдим этилмаганлиги маълум бўлди. Мижознинг компанияга 6 маротаба қилган мурожаати ҳам ёрдам бермаган.

Инспекциянинг Наманган вилояти ҳудудий бўлинмаси ва компания ходимлари томонидан мазкур мурожаат ҳамкорликда ўрганиб чиқилгандан сўнггина, 2018 йил 6 январ куни мурожаат этувчига 444 дақиқа ва 50 Мб интернет-трафик қайта тиклаб берилиб, ортқча олинган маблағ қайтарилган.

Жорий йилнинг 1 январ куни Наманган вилояти Поп туманида яшовчи Акмал Солиев (исм-фамилияси ўзгартирилган) ўзининг “Ucell” компанияси мижози эканлиги, ҳисобидан ортқча маблағ ечиб олинганлиги ва ушбу масала бўйича қилган мурожаатлари жавобсиз қолганлигини маълум қилиб, мазкур масалада инспекциянинг ҳудудий бўлинмасига мурожаат қилди. Мазкур мурожаатни ўрганиш жараёнида “Ucell” компаниясининг биллинг тизимидаги хатоликлар туфайли мурожаат этувчининг ҳисобидан ортқча маблағ олинганлиги аниқланди ва компания томонидан мазкур маблағ қайтариб берилди.

Шунингдек, биллинг тизимида

носоэликлар республикамызда энг кўп абонентга эга бўлган ва ўзининг ёрқин рекламалари билан ажралиб турувчи “Beeline” компаниясида ҳам кузатилди. Компаниянинг 2018 йил 1 март куни “Status” ва “Bir Oy” тариф режаларидан фойдаланувчилардан абонент тўлови ечиб олинishiда муаммолар юзага келганлиги ва ўз вақтида бартаф этилмаганлиги сабабли кўплаб мижозлар сарсон бўлди. Жумладан, ҳудудий бўлинмага 2018 йил апрел ойида Учқўрғон тумани Янгиобод маҳалласида яшовчи Олим Дустамов (исм-шарифи ўзгартирилган) “Beeline” компанияси томонидан ҳисобидан маблағ ечиб олинганлигига қарамасдан, тариф режасида белгиланган чиқиш учун қўнғироқлар ва интернет трафиклар тақдим этилмаганлиги юзасидан мурожаат қилди.

Мурожаатни ўрганиш жараёнида, “Beeline” компаниясининг ахборот тизими (биллинг)да 2018 йил 1 март кунидagi муаммолар сабабли, мурожаат этувчининг ҳисобидан абонент тўлови 3 март куни ечиб олинганлиги ва навбатдаги тўлов олиш санаси этиб 2 апрел куни белгиланганлиги ҳамда мурожаат этувчи доимгидай оининг 1 санасидан бошлаб хизматлардан фойдаланишда давом этганлиги учун ҳисобидан маблағ ечиб олинганлиги аниқланди. Бир қарашда ҳаммаси тўғридай, бироқ ҳисоб-

китоб санасидаги ўзгариш юзасидан мижозни оғоҳлантириш компаниянинг ҳаёлига ҳам келмаган.

Келгусида бундай ҳолатлар келиб чиқмаслигини таъминлаш мақсадида инспекциянинг Наманган вилояти ҳудудий бўлинмаси томонидан мобил алоқа операторларига кўрсатмалар ва оғоҳлантириш хатлари тақдим этилди ҳамда ижроси назоратта олинди.

Ўйлаиб қолсан киши, ноҳақликка дуч келган истемолчилар андишадан кечиб, мурожаат орқали ўз ҳақ-ҳуқуқларини тиклаяпти. Бунга етарли аҳамият бермай, компьютернинг алдамаслигига ишонган мижозлар алданиб қолмаптиммикин?!

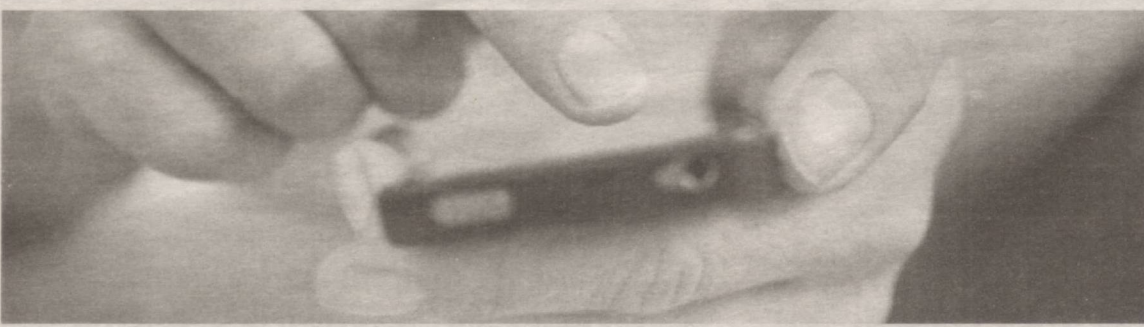
Йирик АКТ мутахассисларининг сунъий интеллект устида ишлаётгани тез-тез қулоққа чалиниб қолади. Эҳтимол шундай кашфиёт аллақачон яратилгандир. У турли дастурлар кўринишида ўз эгаси фойдасига янглишиб, уларни бой қилаётгандир ҳам. Бўлиши мумкин, у сунъийда. Унда инсоф йўқ, диёнат йўқ, шу боис эртасини ўйламайди.

Биз мақола ёзиш жараёнида ҳаёлимизга келган бу фикрни мобил компанияларидаги хатоликларга боғламоқчи эмасмиз. Лекин, уларни мижозлар ҳаққини ҳисоб-китоб қилиш жараёнида юзага келаётган муаммолардан хулоса чиқаришга чақирамиз.

Донишманд халқимиз айтганидек “Қарс — икки қўлдан чиқади”, мобил алоқа операторлари томонидан мижозлар олдидаги мажбуриятлар виждонан бажарилса, абонентлар томонидан хизматлардан фойдаланиш ҳажми ошади ва компаниялар даромади кўпаяди ҳамда янги технологияларни, яъни 4G ва уфқда кўринаётган 5G авлод тармоқларини жорий этиш имконияти янада ошади.

А.ҲАСАНОВ,
инспекциянинг
Наманган вилояти ҳудудий бўлинмаси бошлиғи

“Йирик АКТ мутахассисларининг сунъий интеллект устида ишлаётгани тез-тез қулоққа чалиниб қолади. Эҳтимол шундай кашфиёт аллақачон яратилгандир. У турли дастурлар кўринишида ўз эгаси фойдасига янглишиб, уларни бой қилаётгандир ҳам. Бўлиши мумкин, у сунъийда. Унда инсоф йўқ, диёнат йўқ, шу боис эртасини ўйламайди.”

О‘ЗБЕКИСТОН ПОЧТАСИ

**Соҳа ходимларини
КАСБ БАЙРАМЛАРИ
билан табриклайди.**

**Хушxabарлар доимий
хамроҳингиз бўлсин!**

“Ўзбектелеком” АК

**“ТЕЛЕКОММУНИКАЦИЯ
ТРАНСПОРТ ТАРМОҒИ”**

филиали жамоаси

**Мамлакатимиз алоқачиларини
КАСБ БАЙРАМЛАРИ
билан чин дилдан табриклайди.**

**Жонажон юртимизда
доимо тинчлик ҳукм сурсин!**

“ЎЗБЕКТЕЛЕКОМ” АК

САМАРҚАНД ФИЛИАЛИ ЖАМОАСИ

**Гўзал юртимиз алоқачиларини
яқинлашаётган
КАСБ БАЙРАМЛАРИ
билан муборакбод этади.**

**Эзгулик зиёси хонадонингизни
ёритиб, қалбингизни доимо нурафшон
этиб туришига тилаяқдошимиз!**

“ЎЗБЕКИСТОН ПОЧТАСИ” АК

“ХАЛҚАРО ПОЧТАМТ” филиали жамоаси

**Барча ҳамкасбларини
АЛОҚАЧИЛАР БАЙРАМИ
билан қизгин қутлайди.**

**Буюк мақсадларингизни
амалга оширишда Сизларга
куч-қувват ва омад тилаймиз!**

**“O‘ZBEKISTON TELEKOMMUNIKATSIYA
TARMOQLARINI BOSHQARISH
RESPUBLIKA MARKAZI” ДУК ЖАМОАСИ**

**Республикамиз алоқа соҳаси
ходимларини АЛОҚАЧИЛАР КУНИ
билан табриклайди!**

**Хонадонингиздан ҳеч қачон
файзу барака аримасин!**

**“ЎЗБЕКТЕЛЕКОМ” АК
ФАРҒОНА ФИЛИАЛИ
ЖАМОАСИ**

**Кунни тунга улаб меҳнат қилаётган
алоқачиларни
КАСБ БАЙРАМЛАРИ
билан чин дилдан табриклайди.**

**Ватанимиз тонглари
ҳамиша мусаффо бўлсин!**

**“Ўзбектелеком” АК
“ТОШКЕНТ ШАҲАР
ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ”**

филиали жамоаси

**Ахборот технологиялари ва
коммуникациялари соҳаси ходимларини**

**КАСБ БАЙРАМЛАРИ
билан табриклайди.**

**Шарафли меҳнатингиз
умрингизни безаб турсин!**

“Ўзбекистон почтаси” АЖ

**СИРДАРЁ ФИЛИАЛИ
ЖАМОАСИ**

Соҳамиз меҳнат жамоаларини

**АЛОҚАЧИЛАР
КУНИ**

билан самимий қутлайди.

**Масъулиятли ва шарафли ишларингизда
омадлар ёр бўлишини тилаймиз!**

КАМ УЙҚУЛИКНИНГ ЗАРАРИ ЙЎҚМИ?

Имтиҳонга тайёрланаётган талаба тунги уйқудан воз кечади. Мухим лойиҳа устида ишлаётган ходимлар кунни тунга улашади. Мураккаб тизимга қарши исталган таъсир ўз жавоб реакциясига эга. Уйқунинг намлиги ёки умуман бўлмаслигига инсон танаси қандай жавоб беради?

Юрак

Охири ўн йилликларда қон босими юқори инсонлар сони кўпайиб бормоқда. Шунга мутаносиб равишда кам ухловчилар сони ҳам. 1976 йилдан бери амалда бўлган “Тиббиёт ҳамширалари саломатлигини тадқиқ қилиш” дастури доирасида суткасига 5 соатдан кам ва 9 соатдан кўп ухловчи аёлларда юрак хасталиклари пайдо бўлиши эҳтимоли ошиши кузатилган.

Хулоса

Австралиялик тадқиқотчилар кам уйқулик асоратларини тузатиш мумкин деган умумий хулосага келишди. Организмнинг ўзи унга қачон дам олиш кераклигини эслашиб туради. Тушликдан кейин озгина мизғиб олиш, дам олиш кунлари тўйиб ухлаш организм учун кони фойда.

Моддалар алмашинуви

Уйқунинг етишмовчилиги шакар моддаси қайтарилиши, сақланадиган ёки қувват ишлаб чиқарадиган глюкозанинг ўзлаштирилиш жараёнини қийинлаштирилади. Соғлом ва навқирон ёшда, тана вазни меъёра бўлганларда қисқа муддатли уйқунинг йўқолиши глюкозани ўзлаштиришни ёмонлаштириб, инсулинга сезувчанликни ошириб юборди. Бу жараён такрорланарса келажакда семириш ва диабет ривожланиши хавфини келтириб чиқаради.

Кечаси бедорларда одатда очлик ҳисси кўп уйғонади ва улар “тунги нонушта”ни қанда қилмайдилар. Ошқозонни “тинчлантириши” керак бўлган бу овқатлар кўпинча ёғ ва шакарга бой бўлади. Шунинг учун ҳам кимки кам ухласа, ортиқча вазндан қутулиши ҳам қийинроқ кечади. Кўпинча суткасига 8 соатдан кам ухлайдиганлар ўртасида тана массаси индекси ҳам юқори бўлади.

Иммунитет

Иммунитет организмни ташқи таъсирлардан ҳимоялайди. Кам уйқу юқумли касалликлар ва саратон хавфини оширса, соғлом уйқу бунинг акси.

Организм табиий иммун реакцияларининг ўтмаслашишига ҳатто бир оқшомги бедорлик ҳам ҳам сабаб бўлиши мумкин. Умуман ухламаслик инсулинга сезувчанликни пасайтириб юбориши, остеопороз ва юрак хасталикларни келтириб чиқариши билан хавфли.

КРОССВОРД

ЭНИГА: 1. Таом. 4. Футбол клуби (Испания). 9. Норвегия парламенти юқори палатаси. 10. Рўзгор буюми. 11. Мазут йўл. 12. Синов. 13. Қуш. 16. Мева. 18. Курилиш ашёси. 19. Кимёвий модда. 22. Улкан; бош. 24. Катта йўл. 26. Мўйсафид. 29. Маймун. 30. Дурадгор қуроли. 31. Самарқанддаги волфрам кони. 32. Қутб тадқиқотчиси. 33. Спортдаги олди-сотди.

БҲЙИГА: 1. Тезкор. 2. Клавишли соз. 3. Пойга. 5. Идиш. 6. Тропик циклон. 7. Хор ва оркестр учун ёзилган асар. 8. Сон. 14. Камёб қимматбаҳо буюм. 15. Шимолий қутб. 16. "... — атомдан кучли" (Абдулла Қаҳҳор). 17. Франциядаги дарё. 20. XIV-XVI асрларда ишлатилган пилтали ўт очиб қуроли. 21. Тўғри кўпбурчак. 23. АҚШ президенти. 25. Нарса, предметларнинг узокдан кўриниши. 26. Ярим қимматбаҳо тош. 27. "Ревизор" персонажларидан бири. 28. Чирмашиб кетувчи ўсимлик.

БОШҚОТИРМА

ҚИЛИЧБОЗЛИК

Замонавий қиличбозлик мусобақаларида фақат тананинг белдан юқори қисмига урилган “укол”лар учун очко берилади. Бунинг тарихи узок. Айтишларича, бир пайтлар рицарлик анъаналари ...га ҳужум қилишни таққидлаган.

Топинг-чи, нимага ҳужум қилиш ғирромлик саналган, уч нуқта ўрнида қайси сўз яширинган?

Ўтган сондаги бошқотирмаларнинг жавоблари

БОЙЛИКНИНГ НЕВАРАСИ

Пол Декурселга тегишли бу ҳикмат тўлиғича шундай айтилади: “Дангасалик — бойликнинг қизи, камбағалликнинг онаси”.

ЯХШИ МАОШ

1-вариант: бир йилда — 100 000 доллар, икки йилда — 115 000 доллар, уч йилда — 130 000 доллар, тўрт йилда — 145 000 доллар ва ҳоказо.

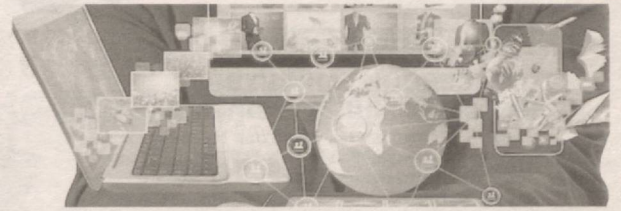
2-вариант: бир йилда — 50 000 + 55 000 = 105 000, икки йилда — 60 000 + 65 000 = 125 000, уч йилда — 70 000 + 75 000 = 145 000, тўрт йилда — 80 000 + 85 000 = 165 000 доллар ва ҳоказо.

Демак, иккинчи вариант яхшироқ.

1		2		3			4	5	6		7
						8					
				9							
10								11			
				12							
13	14	15						16	17		
	18							19			
20											21
22		23						24	25		
					26		27		28		
29								30			
				31							
32											
								33			

КОМПЮТЕР ВА ИНТЕРНЕТ САБОҚЛАРИ

12-ДАРС. Интернетда ишлаш. Умумий тушунчалар

Интернет бу, таъбир жоиз бўлса — дунё “кўзгуси”. У миллиардлаб компьютерларни битта тармоққа бирлаштиради. Компютерлар тўр ёки ўргимчак ўрнини эслатувчи саноксиз симлар билан боғлангани учун ҳам Глобал тармоқ ёки Бутунжаҳон ўргимчак тўри деб ҳам аталади. Оддий қилиб айтганда — интернет.

Интернет сизни уйдан чиқмасдан дунёнинг исталган нуқтаси билан боғлашга хизмат қилади. Ижтимоий тармоқлар, WhatsApp ва Telegram каби мессенжерларни ишлатиш учун ҳам интернет керак. Интернет — улкан ахборот, билимлар манбаи, янгиликлар макони, ҳар кимга ўз фикрини ифодалаш, ўз бизнесини юритиш имконини берувчи ажойиб восита.

Интернетта улашиш усуллари

1. Интернетта компютерни телефон кабели ёрдамида улаш. Бунинг учун аввал телефон симига махсус қурилма — модем, сўнгра модем сим орқали компютерга уланади.

2. Интернетта ажратилган линия орқали улаш. Бу уйга ёки ишхонага махсус тортиб келинадиган кабел. Бу усулда улашиш анча сифатли ва ишонч-

ли, интернет тезлиги ҳам юқори бўлади.

3. Интернетта симсиз — Wi-Fi тармоғи орқали улашиш. Бунинг учун уйингизга махсус қурилма ўрнатилади. Бу қурилманинг хизмат доираси 50-100 метр радиусгача бўлиб, Wi-Fi функциясини қўлловчи исталган қурилмани (смартфон, планшет, ноутбук ёки шахсий компютер) интернетга боғлаб беради. Бу интернет тури ҳам анча оммалашган. Ҳозир кўпга овқатланиш жойлари, савдо марказлари, меҳмонхоналарда Wi-Fi зоналар ташкил қилинган. Бу ерда ўз телефонингиз ёки ноутбугингизда интернетга бепул улашиб ишлашингиз мумкин.

4. Мобил интернет, шубҳасиз, юртимизда интернетнинг энг оммалашган тури. Мобил алоқа операторлари симсиз интернетда ишловчи модемлар тақдим этмоқда. Улар кўринишидан флешкани эслатади. Ичиди эса биз билган мобил телефоннинг оддий сим-картаси жойлашган. Модемни ишлатиш учун худди флешка каби компютердаги махсус тирқишлардан фойдаланилади. Интернетга киришнинг яна бир усули бу бевосита телефоннинг ўзидан киришдир. Ижтимоий тармоқлар, мессенжерлардан фойдаланиш, янгиликларни ўқиш учун энг қулайи ҳам шу — мобил телефон.

Интернет провайдерни қандай танлаш керак?

Интернет провайдер бу — компютерда фойдаланувчилар учун интернет хизмати кўрсатувчи компания. Улар жуда кўп, масалан, Uzonline, Sarkor Telekom, Skyline, TPS, EVO LTE ва бошқалар. Энг асосийси, сиз яшайдиган жойга шу компа-

ния хизматлари етиб келган бўлиши керак. Интернетта ҳам худди мобил алоқага тўлаган каби пул тўlaysиз, фарқи бунда кўпинча ойлик тарифлар белгиланади. Компанияларнинг нарх-навоси каби, кўрсатаётган хизматлари сифати ҳам турли-туман. Албатта, улашишдан олдин интернетда ишлаш бўйича тажрибаси бор танишларингиздан қайси провайдерни, қайси тарифларни танлаш ҳақида маслаҳат олинг.

Интернетнинг сифатини белгиловчи ягона нарса бу — тезлик. У қанча юқори бўлса компютерингиз интернетдан маълумотларни шунча тез кўчириб олади, масалан, интернет орқали видео ёки телекўрсатувларни кўришда бу нарса яққол сезилади.

Интернет-браузер нима?

Интернетга кириш учун компютерда махсус дастурлар бўлиши керак. Улар интернет-браузерлар деб аталади. Жуда кўпга турлари бор, энг оммалашганлари: Google Chrome, Mozilla Firefox, Opera кабилардир.

Буларнинг ҳар бири ўз устунлик ва камчиликларига эга. Аммо моҳиятан улар бир хил — кўришни ўхшаш, веб-манзил ёздагидан қатори бор. “Вперед” (“Олдинга”) ва “Назад” (“Орқага”) тугмалари бир неча саҳифа орқага ёки олдинга ўтишда ёрдам беради. Сизнинг интернетдаги “саёҳатингиз” браузер хотирасида доимий сақланиб борилади.

(Давоми. Бошланиши ўтган сонларда.)

Сабқларимизни кузатишда давом этинг! 13-дарсимиз ҳам интернет мавзуси: браузерда манзилларни қандай киритиш, гиперхаволалар, браузернинг хатчўплар бўлими билан ишлаш ҳақида тушунчалар бериб ўтамыз.

ЖАМИЯТ

“КОБАЛТ БОЛАЛАРИ”

Бу йил январ ойида жаҳон бозорида кобалтнинг нархи кескин ошиб кетди — аввал тоннаси 33,2 минг доллар эди, энди эса — 75 минг доллар. Бу металл электрон ва мобил қурилмалар, “Тесла”га ўхшаган электромобилларнинг аккумуляторларини ясашда жуда зарур ашё.

Икки қарра қимматлашув йирик компанияларни ташвишга солиб қўйди. Негаки, Apple, Samsung, Sony каби компанияларнинг иш мароми бевосита шу кобалтнинг ўз вақтида етказиб берилишига боғлиқ. Энг қизиғи, ана шу бой компанияларни кобалт билан таъминловчи давлат — Конго Демократик Республикаси дунёдаги энг қашшоқ мамлакатлардан бири. ҚДР кобалт конларига асосан болалар ишлайди. Жаҳон бозорига етказилаётган кобалтнинг 50 фоизини ана шу болалар қазимокда!

Amnesty International ҳуқуқни ҳимоя қилиш ташкилотининг 2018 йил 19 январ куни чиқарилган ҳисоботида кобалт конларига болалар 7 ёшдан жалб этилаётгани айтилади. Ибтидоий усулларда, ҳаёт

ва соғлиқ учун хавфли шароитларда болалар меҳнати орқали қазиб олинган кобалт Congo Dongfang Mining компанияси (ҳўжайини — Хитойнинг Zhejiang Huayou Cobalt Ltd компанияси)га сотилади. Бу ерда ишлов берилган кобалт Хитой ва Жанубий Кореянинг батареялар ишлаб чиқарувчи компанияларига етказилади. Кейин тайёр аккумуляторларни ахборот технологиялари (Apple, Microsoft, Sony каби) ва автомобилсозлик (Volkswagen, BMW, Daimler каби) компаниялар сотиб олади.

Amnesty International концернларни айнан ўзлари ишлатаётган кобалтнинг қайси ва қандай йўллар билан келтирилатганига қизиқмасликда айблади. Энг катта эътироз Renault, Microsoft

ва Lenovo компанияларига билдирилди. Apple эса Банка оролида келиб чиққан “қалайи можароси”дан сўнг ўз маҳсулотларига контрафакт ашёлар ишлатилмаслиги йўлида анча тер тўқди. Тўғри, компанияни бунинг учун алқашмади, ахир бундай чоралар олдинроқ, журналистлар суриштирув ўтказишига қадар кўрилиши керакмасми?

Amnesty International суриштирувлари чоғи ноқонуний кобалт конларининг 87 нафари ишчи сўроққа тутилди. Одатда ноқонуний конлар расман ёпилиб кетган конлар ўрнида очилмоқда. Сўроқ қилинганларнинг 17 нафари 9 — 17 ёш ораллиғидаги болалар. Ноқонуний конларда ишловчилар ниқоб тақишмайди, кобалт чанги эса ўпкани тез ишдан чиқариб, ўлимга олиб келади.

Кунига 12 соат заҳмат чеккан болаларга бор-йўли 1-2 доллар ҳақ тўланади.

Кобалтнинг нархи биринчи марта ошаётгани йўқ: қумушранг металл нархи 2016 йилдан бери уч баравар қимматлашди. Таҳлилчилар эса бу ме-

таллнинг танқислиги мобил қурилмалар ва электромобиллар учун аккумуляторлар ишлаб чиқариш соҳасига жиддий зарба бўлишини айтишмоқда. Янаям қимматлашиб кетишини назарда тутган айрим инвесторлар эса хом ашё биржаларидан тонналаб кобалт харид қилмоқда.

Электр двигателли автомобиллар чиқарила бошлангач, кобалтга талаб янаям ошди. Ҳар ҳолда Элон Маскнинг “Тесла”сида ишлатилувчи аккумуляторлар смартфон ёки планшет батареяси эмас. Электромобилнинг битта аккумуляторини ясашга 20 килограмм тоза кобалт керак. Ҳисоб-китобларга кўра, 2021 йили 4,5 миллион тона электромобил чиқарилади. Жаҳон кобалт захиралари эса 2016 йилда 6 миллион тонна дея баҳоланган. Шунинг 3,4 миллион тоннаси ҚДРда, миллион тоннаси Австралияда, тахминан 500 минг тоннаси Кубада жойлашган.

Қўссаҳифани С.АҲАДОВ тайёрлади

12 АЛОҚА ОЛАМИДА

ИЖТИМОЙ ТАРМОҚЛАР

FACEBOOK ТАНИШУВЛАР
СЕРВИСНИ ИШГА ТУШИРМОҚЧИ

Бу хабарни компания етакчиси Марк Цукерберг ишлаб чиқарувчилар учун ташкил этилган F8 конференциясидаги чиқишида маълум қилди.

"Facebook ижтимоий тармоғида ўзини ёлғиз ҳисобловчи 200 миллион фойдаланувчи бор, биз буни инobatта олишимиз керак", — деган у.

Сервис қачон ишга тушиши аниқ эмас. Аммо, Facebook маҳсулотлари бўйича бош мутахассис Крис Коксинг айтишича, бунгача яна бир неча ой бор.

Шу хабардан кейин Facebook акциялари 1,1 фоизга қимматлашди. Ва аксинча, худди шунга ўхшаш хизмат курсатувчи Match Group компанияси акциялари қиймати 23 фоизга пасайиб кетган.

МЕССЕНЖЕРЛАР

TELEGRAM УЧУН ЭРОН
ЭШИКЛАРИ ЁПИЛМОҚДА

Tehran Times нашри хабар беришича, Эрон ҳукумати Telegram мессенжерининг мамлакатда жойлашган контент етказиш серверларидан фойдаланиш бўйича лицензиясини бекор қилди. Бу шунга аниқладики, энди бу мессенжер воситасида фотосуратлар, видео, аудио ва бошқа турдаги контентни юбориб бўлмайди.

Telegram ишлашда давом этиш учун бу мамлакат ташқарисида жойлашган CDN-серверлардан ҳам фойдаланса бўларди, бироқ ҳукумат қароридан Telegramнинг жами трафиғи ҳукумат назоратидоғи алмашинув нуқталарига йўналтирилиши белгилаб қўйилган.

Бу Telegram учун қақшатқич зарба. Чунки, масалан, бунгача мессенжер билан қаттиқ кураш олиб борган Россияда тахминан 15 млн. фойдаланувчиси бор эди. Эронда эса уларнинг сони 40-50 млн. атрофида.

Апрел ойида Оятулло Али Хумайний ўз Telegram каналини ёпиб, бошқаларни ҳам сервисдан фойдаланмасликка чақирганди. Шундан сўнг мамлакат ўз мессенжери — Sogohshni ишлаб чиқишга киришди.

БОЗОР

СМАРТФОНЛАР БОЗОРИДА НЕГА ПАСАЙИШ?

қурилмаларини сотиш бўйича Samsung етакчиликини сақлаб турибди. Январ — март ойлари давомида корейслар 78,2 миллионга телефон сота олишган.

Жорий йил биринчи чорағида жаҳонда 345,4 миллион дона смартфон сотилди. Бу ўтган йилги шу чораклагидан 2,4 фоиз паст курсаткич.

Экспертларнинг тушунтиришича, бозордаги пасайишга асосий сабаб — қурилмаларнинг хизмат муддати узайгани, яъни йилдан-йилга смартфонларнинг сифати ошиб бормоқда. Бундан ташқари, ишлаб чиқарувчилар ҳам фойдаланувчиларга функционал жиҳатдан янада илғор қурилмаларни тақдим этиша олишмапти.

Бевосита компаниялар миқёсида кўриб чиқиладиган бўлса,

ҚОНУН ДОИРАСИДА

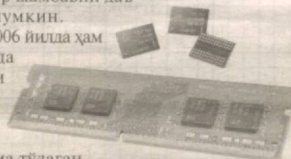
SAMSUNG, HYNIX
VA MICRON СУДГА
ЧАҚИРИЛАДИ

Американинг Hagens Berman компанияси адвокатлари Samsung, Hynix ва Micron компаниялари устидан АҚШнинг Калифорния штати округ судига даъво аризаси топширди. Ҳуқуқшуносларнинг фикрича, юқоридаги компаниялар 2016-2017 йилларда DRAM чиплари нарҳини ошириш учун ўзаро келишган ҳолда уларни етказиб беришни камайтирган.

Натижада маҳсулотнинг қиймати 47 фоизга ошган, бу охириги 30 йил учун рекорд курсаткич. Шунга эслатиб ўтиш керак, Samsung, Hynix ва Micron биргаликда жаҳон чиплар бозорининг 90 фоизини назорат қилмоқда.

Адвокатларнинг айтишича, мазкур компанияларнинг 2016-2018 йиллар давомида ишлаб чиқарилган DRAM қурилмаларини сотиб олган исалган киши мазкур жамоавий даъвога қўшилиши мумкин.

Hagens Berman 2006 йилда ҳам Samsung ва Hynixни ютиб чиққанди. Ушанда бу компаниялар 731 миллион доллар жарима тўлаган.

КАТТА СТАРТ

XIAOMI: ТЎРТ
КУНДА 61 ДЎКОН

Хитойнинг Xiaomi компанияси то-

бора жаҳон бозоридаги мавқеини кучайтириб борапти. Масалан, 2020 йилгача компания икки мингта савдо нуқтасини очишни режалаштирган. Уларнинг ярми чет элларда бўлади.

Яқин тўрт кун ичида эса 61та дўкон ишга тушади. Xiaomi дўконлари Россия, Ҳиндистон, Испания, Италия ва Филиппинда ишлаб турибди. Францияда эса май ойида очилади.

Май ойидан компания акцияларини сотувга чиқармоқчи. Экспертлар компаниянинг нарҳини 65-70 миллиард долларга баҳолашгпти.

Xiaomi ўз фаолиятини Android учун дастурлар чиқаришдан бошлаган. Кейин эса смартфонлар, планшетлар, аксессуарлар, экшн-камералар ва ҳатто маиший техникагача ишлаб чиқаришга ўтди.

С.ТЕМИРОВ тайёрлади

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

Қатар Ҳазо минтақаси
тикланишига
5 миллион ажратди

Қатар Исроил қамалида қолаётган Ҳазо худудига 5 миллион АҚШ доллари ажратди. Мазкур маблағ тиббий марказ қурилиши, Алолат саройи таъмирланиши ва "Амал" мактабининг қайта тикланиши ва керакли асбоб-анжомлар билан жиҳозланишига сарфланади.

Туркия сурияликларга
ёрдам беришда
давом этмоқда

Туркия Инсон эркинлиги ва ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва инсонларварлик ёрдами курсатиш жамғармаси (ИНН) Суриянинг Идлиб вилоятининг Сармада туманида новвойхона очди. Кунига ёпиладиган 35 минг дона нон Шарқий Ғуталдан Идлибга кўчирилган суриялик оилаларга тақсимланади. Ташкилот матбуот котиби Салим Тўсин айтишича, нонга бўлган эҳтиёж кун сайин ортиб бораётгани сабабли, худуддаги новвойхоналар сони кўпаймоқда.

Жорж Бушга пойабзалини
отган журналист сайловда
иштирок этади

АҚШ президенти Жорж Бушга пойабзалини отган ироқлик журналист Мунтазир ал-Заиди 12 май куни мамлакат парламенти учун ўтказиладиган сайловда иштирок этади.

Унинг номзоди Ироқда катта таъсирга эга бўлган шиа уламоси Муқтадо Салр етакчилигидаги партия томонидан илгари сурилган.

2008 йил 14 май куни Ироқда таширф буюрган АҚШ президенти Жорж Буш ва Ироқ Бош вазири Нури Ал-Малики Бағдодда матбуот анжумани ўтказётган пайтда, АҚШнинг Ироқда юритаётган сиёсатидан кескин норози бўлган журналист Мунтазир ал-Заиди пойабзалини ечиб АҚШ президентига отганидан кейин у ироқликлар орасида миллий қаҳрамонга айланган эди.

Хориж давлати раҳбарига ҳужум қилганликда айбланиб 12 ойга қамоқ жазосига ҳукм қилинган Заиди 9 ой ўтиб қамоқдан чиққан. У ўзининг сайловдиди дастурида ироқликларга коррупцияга барҳам беришни ваъда қилган.

Порошенко МДХ
идораларидан Украина
вакилларини чақиртириб
олмоқчи

Украина президенти Пётр Порошенко ташқи ишлар вазириликка Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мувофиқлаштирувчи идораларидан Украина вакилларини чақиртириб олиш таклифини тайёрлашни буюрди. Аввалроқ Порошенко МДХ таъсис идораларидан Украинанинг расмий чиқиши жараёнини бошлаш ва Украинанинг Минскдаги тегишли институтлардаги ваколатхоналарини "батамом ёпишни" буюрганди.

Украина миллий хавфсизлик ва мудофаа кенгаши Киевнинг МДХ фаолиятидаги иштирокини яқунлаш таклифини қўллаб-қувватлади.

Исроилда
қурол-яроғ савдоси
ўсиб бормоқда

Исроил 2017 йил давомида 9,2 миллиард долларлик қурол-яроғ сотган. "2017 йилда экспортга мўлжалланган янги шартномаларнинг умумий миқдори 9,2 миллиард долларга тенг бўлди, бу 2016 йилга нисбатан 40 фоизга кўпдир, — дейилди мамлакат Мудофаа вазириликнинг матбуот хизмати эълон қилган баёнотда. — Ўтган йил мобайнида Исроил мудофаа концернлари СИБАТ (Мудофаа вазириликнинг экспорт ва ҳарбий-техник ҳамкорлик бўйича бошқармаси) ёрдамида Исроилнинг халқаро мудофаа бозоридаги позицияларининг кучайишига олиб келган ўнлаб йirik шартномаларни имзолади".

Мудофаа вазириликдан қўшимча қилишларича, 2017 йилда Исроил мудофаа экспортининг 58 фоизи Осиё-Тинч океани минтақаси давлатларига, 21 фоизи Европа мамлакатларига, 14 фоизи Шимолий Америкага, 5 фоизи Африкага ва 2 фоизи Латин Америкасига йўналтирилган.

У.ТОЖИБОВ тайёрлади

“Ўзбекистон почтаси” АЖ

**“ТОШКЕНТ ПОЧТАМИ”
ФИЛИАЛИ ЖАМОАСИ**

Барча ҳамкасбларини
АЛОҚАЧИЛАР КУНИ
билан қизғин табриклайди.

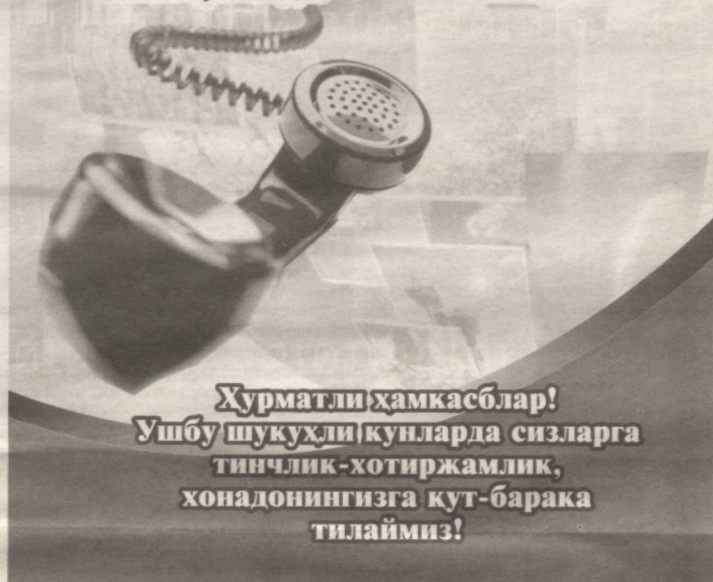

**Омад ва бахт доимий
ҳамроҳингизга айлансин!**

“Ўзбектелеком” АК

**ҚАШҚАДАРЁ ФИЛИАЛИ
ЖАМОАСИ**

Алоқа соҳасида меҳнат қилаётган
барча ҳамкасбларини кириб келаётган
КАСБ БАЙРАМЛАРИ
билан қутлайди.

**Ҳурматли ҳамкасблар!
Ушбу шуқухди кунларда сизларга
тинчлик-хотиржамлик,
хонадонингизга қут-барака
тилаймиз!**

“Ўзбектелеком” АК

ЖИЗЗАХ ФИЛИАЛИ ЖАМОАСИ

Соҳа ходимларини
**АЛОҚАЧИЛАР
БАЙРАМИ**
билан муборакбод этади.

Эзгу орзуларингиз
ушалаверсин!

Республикамыз алоқа
ходимларини яқинлашаётган
КАСБ БАЙРАМЛАРИ
билан қутлаймиз!

“ЎЗБЕКТЕЛЕКОМ” АК
**СИРДАРЁ ФИЛИАЛИ
ЖАМОАСИ**

Кўчқор
НОРҚОБИЛ

Сочимни олдириб келдим.
Тап-тақир бошимга разм
солиб отам хўрсинди.
— Кетяпман, дегин.
— Кетяпман, ота.
— Қаергалиги маълум
бўлдимми?

— Маълум. Афғонга дейи-
шяпти. Яна... ким билсин?
— Совуқ хабарнинг
ёлғони бўлмайди. Демак,
урушга кетяпсан...

Отам бошини сарак-сарак
қилди. Оғир уҳ тортди —
ўпка-жигари узилиб кетгандай
ихради: “Ҳой бола-я, ҳой
бола...” Ичидан бир ихроқ
отилди. Устунга суяниб менга
тош қотиб термулиб турди.

— Отамни уруш ўлдирга-
нини биласан-а, — деди
нихоят. — Уч ёшимда етим
қолдим. Отам мени етим
қилди. Лекин, лекин сен
мени етим қилма, болам...

Отам ўпкаси тўлиб ўкириб
йиглаб юборди.

Оёқ-қўлим бўшашиб,
силлам қуриб супага ўтириб
қолдим.

Назаримда, шу устун
бўлмаганда отам қулаб
тушарди, назаримда, шу
устун отамнинг бошидаги
осмонни ҳам суяб турарди.

Урушга кетдим. Ут-олов,
ўқ ичида саргардон кезларим-
да қулоқларим остида бир
ялинч жаранглаб турди:
“...Сен мени етим қилма,
болам!...” Госпиталда тиф
остида ётганимда ўша илтижо
жаранглади: “Сен мени етим
қилма, болам...”

Даҳшатли жанглр олдида
Парвардигорга ялдиндим: “Эй,

худо, ўзинг асра, мен ўлмай-
ин, отам етим қолмасин...”

Мен қайтдим. Мен бир
урушни кўрдим. Отам икки
урушни — мен ва отаси туфайли
икки урушни кўрди. Тўғри,
урушнинг катта-кичиги бўлмай-
ди. Фақат бир нарса таскин
берали: “Менинг урушим”

отамни етим қилмади.

Худога шуқр, отажоним
ҳаёт! Умри узоқ бўлсин,
саксон ёшга қараб юрапти.
Ҳовлимиз ўртасида ўша устун
ҳали ҳам турибди. Яқинда
мен устун атрофига тўртбур-
чак қилиб одам бели бароба-
рида мрамор девор тортдим.

Мен бу ишни энди ҳеч ким
устунга суянмасин деган ўй
билан қилдим. Чунки, устун-
ни ағдариб ташлашга журъ-
тим етмади. Чунки, у оғир
кунда отамни суяган эди, мен
отамга устун бўлмаган кез
устун отамга бир ўғилдай
суянч бўлган эди.

Бир бурда нон

Умрининг сўнгги куни қазоси кўзига
қир бўлиб кўринган дам кекса генерал
ўғлини ёнига чақирди.

— Ота, сен ҳали кўп яшайсан. Бу нима
деганинг. Тобинг қочди, холос.

— Гапимга қулоқ сол, ўғлим...

— Йўқ, гапирма! Хоҳласанг бутун
Воронежни остин-устун қиламан, Россия-
ни оёққа турғизаман, анқонинг уруғи
қўшилган дори-дармон бўлсам топиб
келаман, хоҳласанг, ҳозироқ чет элга олиб
учаман, ўша ёқда даволатаман. Фақат
ўлим ҳақида гапирма, жон ота...

Уғлон йиглаб тиз чўкди. Отасининг
тўшақда тобора ҳолсизланиб бораётган
титроқ қўлларини ўпди.

— Нима десам қиласан-а? — чол лаблари
тамшаниб илтижоли боқди.

— Ҳа, ота! Айт. Фақат... фақат...

— Зоғора нон егим келяпти. Ўзбек
тандирида қип-қизариб, қотиб пишган
зоғора нон...

Уғил ҳайратланиб қаради.

— Қирқ иккинчи йили хандақда ётгани-
мизда лейтенант Шарапов ён чўнтагидан
олиб берувди. Жуда лаззатли, чети бироз

куйган, лекин жуда ширин, қотган, қип-
қизариб пишган бир бурда нон. Зоғора нон.

Уғилнинг ботинида бир ўқрик тўлғон-
ди. Ота давом этди:

— Фарғона деган жой бор. Тоғ тагидаги
қишлоқ. Тонг чоғи кўёш қишлоққа жуда
яқинлашиб келаркан. Тоғдан шарқираб
тушган Оқсой суви қишлоқни иккига
бўлиб оқди. Одамлар ҳовли эшикларига
қулф солишмайди. Ҳар бир хонадонда
тандир бор. Ҳар бир уйда эрталаб тандир
ёнади. Ҳар бир тандирдан офтоби нон
чиқади — офтоб чиқади. Ана тимқора
сочини занжир қилиб ўрган навниҳол,
гўзал ўзбек қизи тандирга ўрни ташляп-
ти. Ҳовлиларда ишқомларда саватдай-
саватдай бўлиб узумлар осилиб ётибди.

Боғларда мевалар фарқ... Эй-эй, Шарапов,
сенмисан оғайни!? Кўришмаганимизга
ҳам анча бўлди. У-ҳув, ўзгармасан-а.

Юртинг чиндан ҳам эртақдагидай гўзал
экан, биродар. Эй, бу зоғора нон-ку.

Раҳмат оғайни, унутмасан-а... Шу нонни
соғинганимни қаердан билдинг, Шарапов.

Бемор генералнинг хаёли улоқди.

Ҳамшира томирига укол урди. Укол

таъсир қилмади. Чол яна алмойи-жалмойи
гапириб алаҳсий бошлади.

— Шарапов, доим бир гапни кўп
гапирасан: “Бир бурда нонга одамнинг
қорни тўяди...” — дейсан. Ҳақ айтасан.

Мана бир бурда нонга қорним тўйди-ку.

Лекин... Одамзот нега шунини тушуниб
етмайди? Нега одамзот бир бурда нонга
қорни тўйса ҳам очкўзлик билан бир-
бирини гажийди. Уруш қилади, Шара-
пов?! Агар бунини тушунганда эди ер юзи
тинч бўларди, ер юзида уруш бўлмас
эди... Сен билган оддий гапни бутун
бутун дунё тушунишини истайман,
Шарапов.

Чол жимиб қолди. Хонага оғир сукунат
чўкди. Сўнг бир тўлғониб, ҳансиради, сўниб
бораётган нигоҳини тепасидаги ўғлига тикди.

Олигарх титраб-қақшаб турарди.

Генералнинг сўниқ чехрасида туйқус
майин табассум ёйилди. Енгил нафас
олиб:

— Бир бурда нон... Бир бурда нон
ҳаммамизга етади, — деди ҳорғин ва
титроқли овозда.

Бу унинг сўнгги гапи эди.

“Агар бунини
тушунганда
эди ер юзи
тинч бўларди,
ер юзида уруш
бўлмас эди...”

КИЧИК ҲИКОЯЛАР

Жей Рип

МАҚДУР

— Ҳаммаси чалкашиб кетди. Майда-чуйда
гаплар, уруш-жанжаллар, деди-дедилар, бари
ҳалқумимга келди. Сенинг ҳам жонингга
тексанини сезиб турибман. Бошқа йўли қол-
майди. Танга ташлаймиз. Агар бургут туш-
са, турмуш қураимиз. Танганинг сўл томони
тушса, барига нуқта қўямиз. Розимсан?

— ...

Танга ташланди. У жиринглади ва ай-
ланиб жойида тўхтади. Бургут. Иккаласи-
нинг ҳам кайфияти тушиб кетди. Улар бе-
ихтиёр бараварига: “Балки, яна бир бора
синаб кўрармиз-а?” деб юборганларини
сезмай қолдилар.

Курт Ҳоман

БЕКНИМАЧОҚ

— Тўққиз юзу тўқсон бир! Ким яширинишга улгурмаган бўлса, мен
айбдор эмасман!

Мен топишни ёмон кўраман, лекин бу яширинишдан кўра яхши-да.
Коронғи хонага кираман. Тиқ этган товуш эшитилмайди. Менга қадал-
ган нигоҳларни сезиб турибман. Ҳозир чироқни ёқсам ҳаммасининг
яширинган жойи маълум бўлади-қолади. Қизиқ, ўз-ўзиндан яшири-
ниш учун хилват жой топиламанми?

МЕҲНАТ МУҲОФАЗАСИ БҲЙИЧА ЭНГ ЯХШИ КОРХОНА ҚАЙСИ?

“ХМТнинг баҳолашича, ишлаб чиқариш билан боғлиқ ва касб касалликлари оқибатидаги зарар, яъни жаҳон иқтисодиётидаги ялпи ички маҳсулот йўқотилиши 4 фоизга тенг.”

Суратда: Голиблар тақдирланди

Ҳар йили юздан ортиқ давлатда 28 апрел — Бутунжаҳон меҳнатни муҳофаза қилиш куни сифатида кенг нишонланади. Бунинг ҳам ўзига яраша сабаблари бор. Ўтган асрнинг 80-йиллари ўрталарида АҚШ, Канада, Европа ва Осиё мамлакатларида иш жойларида оғир жароҳатланиш олган ва ҳаёт билан видолашганлар сони мисли кўрилмаган даражада кўпайган. 1989 йили АҚШ ва Канаданинг йирик касба уюшмалари ташкилотлари “Ҳалок бўлган ходимларни хотирлаш куни” номи билан иш вақтида бахтсиз ҳолиса оқибатида вафот этган ишчиларни хотирлаш ташаббуси билан чиққан эди.

1996 йилга келиб эса Халқаро меҳнат ташкилоти Бутунжаҳон меҳнатни муҳофаза қилиш кунини таъсис этиш бўйича 28 апрел санасини танлади. Бу кун 2003 йилдан буён доимий нишонлаб келиняпти. ХМТ маълумотларига кўра, дунёда ҳар йили ишлаб чиқариш билан боғлиқ ва касб касалликлари сабабли 2 миллион киши ҳалок бўлмоқда. ХМТнинг баҳолашича, ишлаб чиқариш билан боғлиқ ва касб касалликлари оқибатидаги зарар, яъни жаҳон иқтисодиётидаги ялпи ички маҳсулот йўқотилиши 4 фоизга тенг.

Бутунжаҳон меҳнатни муҳофаза қилиш кунига бағиш-

лаб Ўзбекистон ахборот технологиялари ва оммавий коммуникация ходимлари касба уюшмаси Республика кенгаши ташаббуси билан “Меҳнат муҳофазаси: Ёш ходимларни қўллаб-қувватлаймиз” мавзuida давра суҳбати ташкил этилди. Унда Республика кенгаши раиси Асрор Ишанходжаев, Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур тумани кенгаши депутати Бобуржон Расулов, Ўзбекистон Республикаси бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги Тошкент шаҳар давлат меҳнат техник инспекцияси бошлиғи Абдулла Муминов, “Ўзбектелеком” АК бошланғич касба уюшмаси

қўмитаси раиси Бахтиёр Жураев, “Радиоалоқа, радиоэшитириш ва телевидение маркази” ДУК бошланғич касба уюшмаси қўмитаси раиси Икром Абдуллаевлар сўзга чиқди. Тадбирда бир қатор касба уюшмаси қўмиталари раислари меҳнат муҳофазаси бўйича олиб борилаётган ишлари ва муаммолари ҳақида гапиришди.

Шундан сўнг меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлиги бўйича жамоатчилик назоратини ташкил этиш юзасидан ўтказилган республика кўрик-танлови голиблари тақдирланди.

Кўрик-танлов натижаларига кўра, “Энг яхши корхона” номинацияси бўйича “Ўзбектелеком Интернетшл” ҚК МЧЖ “ЎИ-Самарқанд” филиали биринчи, “Ўзбектелеком” АК Сирдарё филиали иккинчи, “Ўзбектелеком” АК Бухоро филиали Когон ТБ учинчи, “Энг яхши касба уюшмаси қўмитаси” йўналишида “Ўзбектелеком” АК Наманган филиали биринчи, “Ўзбектелеком” АК Навоий филиали иккинчи, “Ўзбекистон почтаси” АЖ Андижон филиали учинчи ўринни эгаллашди. Голибларга диплом ва қимматбаҳо совғалар топширилди.

Абдугани АБДУРАҲМОНОВ

МАЪРИФАТ ДАРСИ

ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

Давлат фелдъегерлик хизматида “Ҳамкорликнинг янги bosқичи” мавзuida маърифат дarsi бўлиб ўтди. Унда ДФХ катта инспектори подполковник А.Азизов Туркманистон Президенти Г.Бердимухамедовнинг мамлакатимизга 23 апрел куни амалга оширган давлат ташрифи ҳақида шахсий таркибга маъруза қилди.

Маърузачи таъкидлаганидек, Президентимиз Ш.Мирзиёевнинг Ўзбекистон Республикаси Президенти сифатидаги илк

хорижий ташрифи 2017 йил 6-7 март кунлари Туркманистонга бўлган эди. Мазкур тарихий ташриф Ўзбекистон ташқи сиёсатида яхши қўшничилик муносабатларига алоҳида аҳамият қаратилаётганининг ёрқин далили, давлатимиз раҳбарининг қўшни мамлакатлар билан дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга интилишининг ифодаси сифатида эътироф этилди. Дўстона учрашув ва музокараларнинг асосий натижаси ўларoқ, икки томон-

лама муносабатлар сифат жиҳатидан янги bosқичга — стратегик шериклик даражасига кўтарилди.

— Ўзбек ва туркман халқларини бир-бирига боғлаб турадиган тарих, маданият ва урф-одатлар халқларимизнинг умумий мулкига айланган, — деди А.Азизов. — Бу яқинлик маданий-гуманитар соҳадаги ҳамкорлик ривожиди тобора мустаҳкам асос бўлмоқда. Ўзбекистон ва Туркманистон Президентларининг Тошкентдаги учрашуви

ўзaro манфаатли ва фаол мулоқотнинг мантиқий давоми бўлди. Учрашувда иқтисодий-ижтимоий, маданий-матрифиш алоқаларни янада кенгайтириш билан бирга терроризм, экстремизм, трансмиллий уюшган жиноятчилик ҳамда халқаро хавфсизликка таҳдид соладиган бошқа хавф-хатарларга қарши курашишдаги ҳамкорликни ҳам мустаҳкамлаш зарурлиги қайд этилгани билан аҳамиятлидир.

Ўз мухбиримиз

СОҲА СПОРТИ

ЖИЗЗАҲДА МИНИ ФУТБОЛ МУСОБАҚАСИ ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Жиззах шаҳридаги Олимпия захиралари коллежи ёпиқ майдонда 7 май — Алоқачилар касб байрамига бағишлаб соҳа корхоналарининг Жиззах вилояти филиаллари, шунингдек, мобил алоқа операторларининг вилоят бўлинмалари ходимлари ўртасида мини футбол мусобақаси ташкил этилди.

Мусобақада 15та жамоа таркибиди 100 нафардан зиёд ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш соҳасида фаолият олиб бораётган раҳбар ва ходимлар иштирок этишди.

Қизиқарли кечган баҳслардан сўнг 1-ўрин АТ “Алоқабанк” Жиззах филиали, 2-ўрин вазиликнинг Жиззах вилояти худудий бошқармаси ва 3-ўрин “ЎИ-Жиззах” филиали жамоаларига nasib қилди.

Мусобақа голиблари ва иштирокчи жамоалар эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

ЭЪЛОН!

“АЛОҚА ВА АХБОРОТЛАШТИРИШ СОҲАСИ ТАРИХИ ВА МЕРОСИ” ЖАМОАТ ФОНДИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигининг 2017 йил 11 декабрдаги 340-фсон фармойишига асосан жамоат фонди ҳисоб рақамига 2018 йил 4 мартда АЖ “АЛСКОМ” СК томонидан 8 300,0 минг сўм ҳомийлик пули келиб тушди. Ҳомийлик пули “Алоқа ва ахборотлаштириш соҳаси тарихи ва мероси” жамоат фонди ҳамда Алоқа тарихи музейининг 2018 йил учун тасдиқланган смета харажатларига йўналтирилади.

МЕҲРУ ЭЪТИБОР ЮРАГИМГА КУЧ БАҒИШЛАЙДИ

— дейди фахрий алоқачи Марат Дадабоев

ХАСБИ ҲОЛ:

Марат ДАДАБОВ 1946 йили Тошкент шаҳрида Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси Қодиржон Дадабоев ҳамда ўқитувчи Моҳижамол аялар хонадонида таваллуд топди. Дастлабки иш фаолиятини Тошкент алоқа техникумини тугатганидан сўнг 1963 йили пойтахтимиздаги 33-АТСда монтажликдан бошлаб, кейинчалик шу корхонада электромонтёр, муҳандис, бригада бошлиғи бўлиб ишлади. 1974 йилдан Сирдарё вилоятининг Гулистон шаҳри ва пойтахтимизнинг турли туманларида телефон тармоғини бошқарди ва 2004 йилдан “Telecom INC” МЧЖ қўшма корхонасига раҳбарлик қилди. Сўнгра бир неча йил Миробод телефон боғламаси бошлиғи бўлиб ишлади. 2009 йилдан пенсияда.

“Моҳир алоқачи”, “Мустақилликнинг 10 йиллиги” эсдалик нишонлари соҳиби.

— Марат ака, пенсияга чиққанингизга ҳам тўққиз йил бўлибди. Ҳақиқатан ҳам кексаликнинг гашти бор эканми?

— Бизнинг жаннатмонанд юртимизда ростдан ҳам умрини эл фаровонлиги йўлида сарфлаган инсон учун кексаликнинг гашти ўзгача. Аввало, биз меҳнат фахрийлари Юртбошимиз ҳурмат-этиборидамиз. Фахрийларни ижтимоий ҳимоя қилиш борасида кетма-кет қабул қилинаётган фармон қарорлар ана шу эътибор белгиси. Қолаверса, шоғирлар эъзози, фарзанд ва неваралар меҳри, маҳалладошлар эътибори юрагимга куч бағишлайди. Ўзимни ёшариб бораётгандай ҳис қиламан. Дарвоқе, ўзим истиқомат қилаётган “2-Қатортол” маҳалласи тафтиш комиссияси раисман.

— Оила — муқаддас гўша. Айтганингиздай меҳру оқибат мавбан. Ана шундай оилани барпо этиш учун нималарга эътибор бериш керак деб ўйлайсиз?

— Оила барпо этилган дастлабки пайтларда ҳар қандай жуфтлик ўзаро ҳурматда, муҳаббатда яшай бошлайди. Ана шу ҳолатни умр сўнгигача сақлаб қолиш уларнинг ўз қўлида. Аёлим — Тамарахон терапевт-врач, мен эса алоқа соҳасида ишлаб, оила тебратдик. Кейинчалик рўзгорга керакли ҳамма жихозларни биргаликда сотиб олдик. Онам касал

бўлиб ётиб қолганларида рафиқам ишидан ҳам кечиб, уларга қаради, меҳр билан парвариш қилди. Қайнона-сига хизмат қилишни келинлик бурчи деб билди. Севимли қизларим Малика, Раъно ва Шаҳлоларга кўпчилик ҳавас қиладиган даражада гўзал тарбия берди. Мен ҳаётим давомида ҳаммавақт оилам меҳрини ҳис қилиб, шу азиз гўшага интилиб яшаганман.

— Фарзанд ва невараларингиз ичида сизнинг касбингизни танлаганлар борми?

— Қизларимнинг учаласи ҳам ота-она касбини эмас, янада масъулиятли соҳа — ўқитувчиликни танлашди. Лекин невараларимнинг икки нафари алоқачи. Улардан бири ТАТУда таҳсил оляпти.

— Болаларни соҳага қизиқтириш учун нима қилиш керак деб ўйлайсиз?

— Аввало, боланинг ўзида қизиқиш бўлиши керак. Шунингдек, шахсий ибрат, соҳага оид газета-журналларга обуна бўлиш, китоблар билан таъминлаш ҳам муҳим ўрин тутди.

— Дарвоқе, китоб ҳақида фикрларингиз?

— Китоб инсоният тарихидаги энг буюк неъмат. Буюклар китоб орқали катта-катта муваффақиятларга эришганлар. Китоб ўқиш меннинг энг сеvimли машғулоти бўлиб, катта ҳажмдаги

китобларни икки кунда ўқиб битирардим. Шахсий кутубхонамда 400дан зиёд турли мавзулардаги китоблар бор эди. Мен уларни янада бойитиш шарти билан невараларимга бўлиб бердим.

— Бутунги кунда кўпчилик ҳамма маълумотларни интернетдан олишга ҳаракат қилипти. Бу газетага бўлган қизиқиш сусайишига сабаб бўлмаяптими?

— Газета — бу тарих солномаси. Қўлингизга ушлаб, ўзингиз учун қизиқарли мақолаларни ўқиганга нима етсин. Қолаверса, компютер, телефонга кўп тикилиш кўз хиралашига, қулоқчинлар эшитишнинг сусайишига, ҳаммаси йиғилиб, юрак ишига салбий таъсир қилади. Рафиқам шифокор сифатида мен, фарзанд ва невараларимнинг компютерда ўтириш вақтини назорат қилиб боради. Касал бўлиб қолмасин, дейди-да. Шу сабаб газетанинг қиммати баланд.

— Соҳадаги кейинги йиллардаги ўзгаришларни қандай баҳолайсиз?

— Илгарилари аппаратларимиз бутун бошли биноларга сиғмасди. Ҳозир йигирма минг абонентга мўлжалланган аппаратга иккитагина хонага жой бўляпти. Лекин уларни сифатли ишлатиш учун яхшигина билим талаб этилиши ҳам бор гап.

— Газетамиз ҳақидаги фикрларингиз?

— “Xabar”нинг дастлабки сони ҳамон эсимда. Ҳозирги ҳолати мени мутлақо қониқтириди. Ҳам ҳажм, ҳам сифат, ҳам мазмун жиҳатидан. Мен газетадан соҳа раҳбарларининг чиқишларини кузатиб бораман, олиб борилаётган ишлар, янгиликлардан боҳабар бўламан. Шу сабаб “Xabar”ни ҳамон севиб мутолаа қиламан.

— “Xabar” ўқувчиларига тилакларингиз?

— Улар доимо соғ-омон бўлишсин. Соҳамиз газетасининг янги сонини мен каби кутиб, мен каби севиб мутолаа қилишсин.

Муборак
МИРКАМОЛОВА
суҳбатлашди

Xabar

МУАССИС:

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ВА
КОММУНИКАЦИЯЛАРИНИ
РИВОЖЛАНТИРИШ ВАЗИРЛИГИ

Бosh муҳаррир вазифасини
вақтинча бажарувчи:
Абдуғани АБДУРАҲМОНОВ

Газета Ўзбекистон матбуот ва
ахборот агентлиги томонидан
0016 рақами билан 2013 йил
23 июлда рўйхатга олинган.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Азим АХМЕДХАДЖАЕВ (Ҳайъат раиси), Фарҳод РЎЗИЕВ,
Шухрат АТАМУҲАМЕДОВ, Тўлқин ТЕШАБОВЕВ,
Лутфилло ТУРСУНОВ (масъул котиб).

Таҳририятга келган қўлёзма ва суратлар эгаларига қайтарилмайди.
Муаллифларнинг фикрлари таҳририят фикридан фарқланishi мумкин.
Нашримиздан кўчириб босилганда “Xabar”дан олинганлиги кўрсатилиши шарт.

Газетани тайёрлашда интернет материалларидан ҳам фойдаланилади.
Баҳоси келишилган нархда.

Газета ҳафтанинг
жума кунин
чиқади

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик
компанияси босмахонасида chop этилди.
Манзил: Тошкент шаҳри,
“Буюк Турон” кўчаси, 41-уй.

G-543 сонли буюртма.
Офсет усулида босилди.
Қўғоз бичими А-3, ҳажми 4 босма табоқ,
Адади: 3348 нусха.

МАНЗИЛИМИЗ:

100105, Тошкент,
Толлимаржон кўчаси, 6-уй.
Тел.: 291-43-92, 291-43-28, 291-43-61, 291-43-78
Факс: 291-43-70. E-mail: info@xabar.uz

Обуна индекси — 228.

Газета таҳририят компютер
базасида терилди ва саҳифаланди.
Дизайнер: Аслиддин БҮРИЕВ.
Набатчи: Собит АҲАДОВ.

ISSN 2010-6424

Босишга топширилди — 20.00.
Босишга топширилиш вақти — 20.00.

Видеот муҳбирлари: Андижонда Бухорода Жигсаҳда Наманганда Навоийда Нукуса Самарқандда Термизда Тошкентда Урганча Фарғонада Қаршида
226-47-80 (0365)600-87-21 (94) 199-95-64 (91) 353-71-25 225-91-10 554-35-45 (91)557-84-44 (91)235-88-68 291-43-28 (97) 211-65-05 244-18-05 (93)931-08-99